

Zalihe trgovačke robe na primjeru maloprodajnog obrta

Briševac, Kristina

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:556843>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-20**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

Kristina Briševac

ZALIHE TRGOVAČKE ROBE NA PRIMJERU
MALOPRODAJNOG OBRTA

ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu
Poslovni odjel
Stručni studij ugostiteljstva

Kolegij: Osnove računovodstva II
Mentor: dr. sc. Dubravka Krivačić
Matični broj studenta: 0618609146

Karlovac, studeni 2017.

SAŽETAK

Predmet završnog rada zalihe su trgovačke robe na primjeru malog maloprodajnog poduzeća. Zalihe trgovačke robe podrazumijevaju nabavljenu kratkotrajnu materijalnu imovinu s namjerom daljnje prodaje. U radu je stoga objašnjeno bilanciranje zaliha trgovačke robe te obračun troškova njihove nabave. S obzirom da su teorijske spoznaje povezane s praksom malog maloprodajnog poduzeća, u radu su objašnjeni pojmovi trgovine na malo te vrste kalkulacija maloprodajne cijene trgovačke robe. U praktičnom dijelu rada, uz pomoć priloga iz prakse poduzeća „Mini market voće i povrće“ objašnjen je postupak nabave trgovačke robe i zaduženje prodavaonice, kalkulacije maloprodajne cijene za određene primjere trgovačke robe, postupak prodaje trgovačke robe, kao i obvezan popis trgovačke robe i postupanje s razlikama. Na kraju rada izvedeni su zaključci o obrađenoj temi.

Ključne riječi: zalihe trgovačke robe, maloprodaja, kalkulacije, prodaja

ABSTRACT

The subject of the paper is the stock of merchandise goods on the example of a small retail company. Inventories of commodity goods imply acquired short-term tangible assets with the intention of further sale. This paper explains the balance of merchandise inventories and the cost of their procurement. Since the theoretical knowledge is associated with the practice of a small retail businesses, the paper explains the terms of trade and some of the kinds of calculations of the retail price of merchandise. In the practical part of the paper, with the help of the articles from the practice of the company "Mini market voće i povrće", the procedure of procurement of merchandise goods and the debiting of the store is explained, including explanation of the calculation of the retail price for certain examples of merchandise goods and dealing with the differences. At the end of the paper, conclusions have been made about this topic.

Key words: stock of merchandise, retail, calculations, sales

SADRŽAJ

1. UVOD	2
1.1. Predmet i cilj rada.....	2
1.2. Izvori podataka i metode istraživanja.....	2
1.3. Sadržaj i struktura rada	2
2. ZALIHE TRGOVAČKE ROBE	3
2.1. Pojam zaliha trgovačke robe.....	3
2.2. Bilanciranje zaliha trgovačke robe	3
2.3. Obračun troškova nabave zaliha trgovačke robe.....	13
3. FORMIRANJE ZALIHA TRGOVAČKE ROBE.....	17
3.1. Formiranje zaliha u trgovini na veliko	17
3.2. Formiranje zaliha u trgovini na malo	19
3.3. Kalkulacije maloprodajne cijene trgovačke robe	23
4. ZALIHE TRGOVAČKE ROBE U MALOPRODAJNOM PODUZEĆU "MINI MARKET VOĆE I POVRĆE"	26
4.1. Nabava trgovačke robe i zaduženje prodavaonice	26
4.2. Kalkulacija maloprodajne cijene	33
4.3. Prodaja robe.....	36
4.4. Popis i popisne razlike trgovačke robe	38
5. ZAKLJUČAK	41
LITERATURA.....	42
POPIS SHEMA.....	43
POPIS PRIKAZA.....	44
POPIS PRILOGA.....	45

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet završnog rada su zalihe trgovačke robe. Zalihe trgovačke robe jedna su od najvećih stavki u tekućoj imovini trgovine na malo. Pretvaraju se u novac unutar jednog poslovnog ciklusa. Zalihe su jedan od najvažnijih uvjeta za sigurno i nesmetano obavljanje poslovnog procesa. Cilj rada je prikazati zalihe trgovačke robe kao tekuću imovinu koja se obrće, odnosno imovinu koju se nabavlja, skladišti i prodaje i kojom se zadovoljavaju potrebe kupaca, odnosno prikazati način vođenja računovodstva i upravljanja zaliha na primjeru maloprodajnog poduzeća.

1.2. Izvori podataka i metode istraživanja

Izvori podataka za izradu ovoga rada su stručna literatura, propisi, podaci s Interneta te interni podaci iz računovodstva obrta iz praktičnog primjera. U radu su korištene sljedeće istraživačke metode: metoda deskripcije, kompilacije te analize i sinteze.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad se sastoji od pet međusobno povezanih cjelina. U uvodnoj cjelini rada definiran su predmet i cilj rada te sadržaj i struktura rada. U drugoj cjelini obrađuju se zalihe trgovačke robe i to konkretno pojam zaliha trgovačke robe, zatim njihovo bilanciranje te obračun troškova nabave. U trećoj cjelini objašnjeno je formiranje zaliha u trgovini na malo te kalkulacije maloprodajne cijene robe. Četvrta cjelina posvećena je praćenju zaliha trgovačke robe na primjeru maloprodajnog poduzeća "Mini market voće i povrće" gdje je na temelju priloga obrta prikazana nabava trgovačke robe i zaduženje prodavaonice, prodaja trgovačke robe, kalkulacija maloprodajne cijene te popis i popisne razlike trgovačke robe. Na kraju rada iznesen je zaključak te je naveden popis korištene literature, popis priloga te tablica.

2. ZALIHE TRGOVAČKE ROBE

2.1. Pojam zaliha trgovačke robe

Zalihe trgovačke robe jedna su od najvećih stavki u tekućoj imovini trgovine na malo ili poduzeća koje se bavi veleprodajom zalihe su trgovačke robe.¹ U trgovačkom poduzeću zalihe se sastoje od robe koja se drži za prodaju kupcima. Pretvaraju se u novac unutar jednog poslovnog ciklusa pa ih se prema tome smatra tekućom imovinom. U bilanci se zalihe pojavljuju odmah nakon potraživanja od kupaca zbog toga što su zalihe samo jedan korak dalje od pretvaranja u novac nego što su to potraživanja od kupaca.²

Zalihe robe predstavljaju imovinu koja se pojavljuje u strukturi bilance poduzeća koja se bave trgovačkom djelatnošću. Smatra ih se kratkotrajnom imovinom jer se očekuje da će biti prodane unutar nekoliko tjedana ili mjeseci, rezultirajući ostvarivanjem potraživanja od kupaca, a potom i novčanim primitcima. Zbog toga se imovina zaliha robe javlja blizu početka bilance, odmah ispod računa potraživanja.³ Trgovačko poduzeće nabavlja zalihe robe koje su odmah spremne za daljnju prodaju.

2.2. Bilanciranje zaliha trgovačke robe

Sukladno Zakonu o računovodstvu⁴, bilanca (izvještaj o financijskom položaju) jedan je od temeljnih financijskih izvještaja. Bilanca (engl. "Balance sheet", njem. "Bilanz", franc. "Bilan", tal. "Bilancio") je računovodstveni, odnosno financijski izvještaj⁵. Njome se predočava vrijednosno stanje imovine i njezinih izvora (kapitala i obveza) na određeni dan, odnosno na dan bilanciranja. Bilancu čine dva ključna dijela: aktiva i pasiva. U aktivi se predočava vrijednosno stanje imovine, a u pasivi stanje vlasničkog kapitala (vlasničke glavnice) i obveza

¹ Meigs, R. F., Meigs, W. B., Računovodstvo: Temelj poslovnog odlučivanja, 9. izdanje, Mate, Zagreb, 1999., str. 406.

² Ibidem

³ Ibidem, str. 222.

⁴ Zakon o računovodstvu, Narodne novine br. 78/15., 134/15. i 120/16.

⁵ Sukladno tumačenju Odbora za standarde financijskog izvještavanja pojam „financijski izvještaj“ obuhvaća cjelovit skup financijskih izvještaja sastavljenih za razdoblje tijekom godine ili za poslovnu godinu. Financijski izvještaji koji se temelje na Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja pružaju informaciju o imovini obvezama, kapitalu, приходima, rashodima, dobiti i gubitku, promjenama u kapitalu i novčanom toku. Cilj Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja je da financijski izvještaji temeljeni na ovim standardima pruže informacije o financijskom položaju, financijskoj uspješnosti i novčanim tokovima poduzetnika koje koriste, u prvom redu, vanjski korisnici u donošenju ekonomskih odluka.

(dugova).⁶ Iako se ne zna točno podrijetlo riječi „bilanca“, pretpostavlja se da dolazi od latinske riječi „bi“ (dvostruki) „lanx“ (zdjelica vage), što bi trebalo označavati vagu s dvije zdjelice ili od talijanske riječi „bilancia“ što znači vaga. Vaga je u ovom smislu metafora koja oslikava jednakost ili ravnotežu između lijeve i desne strane, tj. između imovine i njezinih izvora. Dakle, u bilanci se iskazuje imovina prema vrstama i obliku, ali i izvori iz kojih je financirana ta imovina. Imovina se iskazuje u dijelu bilance koji se naziva aktiva, a izvori imovine u dijelu koji se naziva pasiva. Prema vrijednosti aktiva uvijek mora biti jednaka pasivi pa stoga vrijedi sljedeći zapis:⁷

AKTIVA = PASIVA

odnosno

IMOVINA = VLASNIČKI KAPITAL + OBVEZE

Bilanca pruža informacije o stanju imovine i njezinih izvora zainteresiranim korisnicima poput vlasnika, vjerovnika, države, poreznih organa itd., a temelj je i za otvaranje poslovnih knjiga. Zadaća bilance jest utvrđivanje imovinskog stanja i omogućavanje otkrivanja financijskih tijekova i financijske situacije poduzeća.⁸ Bilanca može biti predočena u obliku dvostranog računa ili stupnjevito. Ako se bilanca predočava u obliku dvostranog računa, na lijevoj se strani iskazuju pozicije aktive, a na desnoj pozicije pasive, a ako se predočava stupnjevito, nakon pozicija aktive navode se pozicije pasive.⁹

Prema Zakonu o računovodstvu bilancu sastavljaju sve pravne osobe (trgovačka društva) bez obzira na veličinu i vrstu djelatnosti, kao i fizičke osobe koje samostalno vode gospodarsku djelatnost, plaćaju porez na dobitak koji se utvrđuje prema poslovnim knjigama koje se vode sukladno Zakonu o računovodstvu.¹⁰ Bilanca se obvezatno stavlja pri osnivanju trgovačkog društva¹¹ i na kraju obračunskog razdoblja, tj. na dan 31.12. Mali poduzetnici sastavljaju bilancu po skraćenoj shemi, a mogu je sastavljati prema potpunoj shemi, ako tako odluči uprava

⁶ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., Abeceda računovodstva u teoriji i praksi, Veleučilište u Rijeci i Veleučilište u Karlovcu, Rijeka / Karlovac, 2007., str. 128.

⁷ Belak, V., Vudrić, N., Osnove suvremenog računovodstva, Belak excellens, 2012., str. 25.

⁸ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D.: op.cit., str.129.

⁹ Ibidem, str. 129.

¹⁰ Zakon o računovodstvu, Narodne novine br. 78/15., 134/15. i 120/16.

¹¹ Prema Zakonu o trgovačkim društvima (Narodne novine br. 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 125/11., 152/11., 111/12., 68/13., 110/15.) trgovačko društvo je trgovac – pravna ili fizička osoba, koja samostalno trajno obavlja gospodarsku ili bilo koju drugu djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu, a čiji su osnivanje i ustroj uređeni ovim Zakonom.

društva. Velika i srednje velika trgovačka društva obvezna su najmanje jednom godišnje objaviti rezultate financijskog poslovanja pa se u tom slučaju bilanca sastavlja u skraćenom obliku te objavljuje u dnevnom tisku, strukovnim časopisima ili nekom drugom sredstvu javnog informiranja.¹²

Pojam „aktiva“ odnosi se dakle na ukupnu vrijednost imovine poduzeća. Imovina podrazumijeva resurse ili prava nastala kao rezultat prethodnih transakcija ili događaja kojima poduzeće (trgovačko društvo) raspolaže ili su pod njegovom nepobitnom kontrolom, a čijom uporabom očekuje ostvarenje planiranih poslovnih aktivnosti koje će mu u budućnosti priskrbiti ekonomsku korist.¹³

Prema pojavnom obliku imovinu čine:¹⁴

- novac,
- materijalne stvari,
- potraživanja i ostala prava te
- plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda (aktivna vremenska razgraničenja).

U računovodstvenoj terminologiji pojam „novac“ uključuje gotovinu (metalni i papirni novac), čekove, gotovinske naloge i novac deponiran na depozitnim računima u banci (devizni računi, štedni depoziti, akreditivi i sl.) pod uvjetom da ograničenje uporabe ne prelazi rok dulji od godine dana.¹⁵ Materijalne stvari podrazumijevaju pojavni oblik imovine koji ima neki opipljivi odnosno fizički oblik, a obuhvaća zemljišta, građevinske objekte, postrojenja i opremu, zalihe materijala, sitnog inventara, rezervnih dijelova, poluproizvoda, gotovih proizvoda, trgovačke robe te ostale materijalne stvari. Potraživanja i ostala prava predstavljaju pravno priznatu mogućnost postupanja u odnosu na druge, a dio su imovine poduzeća ukoliko ih je moguće iskazati u novcu, ukoliko se može očekivati da će u određenom vremenskom roku prijeći u novac ili ako poduzeće njihovom uporabom ostvaruje ekonomsku korist.¹⁶ Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda (aktivna vremenska razgraničenja¹⁷)

¹² Habek, M. et al., Temelji računovodstva i analitička knjigovodstva, RRiF-plus, Zagreb, 2001., str. 98.

¹³ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 134

¹⁴ Ibidem

¹⁵ Ibidem

¹⁶ Ibidem

¹⁷ Prema Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (Narodne novine br. 86/15) vremenska razgraničenja priznaju se u financijskim izvještajima poduzetnika. Unaprijed plaćeni troškovi priznaju se kao imovina kada se

obuhvaćaju nefakturirane prihode, neukalkulirane troškove ili novčane isplate koje još ne predstavljaju troškove. To su novčane uplate i isplate koje se u razdoblju kada su se dogodile, računovodstveno ne prikazuju kao prihodi ili rashodi, već će to biti učinjeno u sljedećem ili u nekoliko uzastopnih sljedećih obračunskih razdoblja. Stoga aktivna vremenska razgraničenja čine tzv. stavke tranzitorne aktive, jer na datum bilance predstavljaju privremeni imovinski oblik koji će se u sljedećem obračunskom razdoblju transformirati u neki imovinski oblik, u troškove poslovanja ili u realno potraživanje s temelja nastanka prihoda.¹⁸

S gledišta funkcije odnosno njezina sudjelovanja u poslovnom procesu, imovina se sastoji od dugotrajne (stalne) i kratkotrajne (tekuće) imovine, što znači da vrijedi sljedeća jednadžba:¹⁹

$$\text{AKTIVA} = \text{DUGOTRAJNA IMOVINA} + \text{KRATKOTRAJNA IMOVINA}$$

Aktiva je iskaz stanja imovine u svim pojavnim namjenskim oblicima, a sastoji se od:²⁰

- A. Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital
- B. Dugotrajne imovine
 - Nematerijalne imovine
 - Materijalne imovine
 - Financijske imovine
 - Potraživanja
- C. Kratkotrajne imovine (obrtnih sredstava)
 - Zalihe
 - Potraživanja
 - Financijska imovina
 - Novac u banci i blagajni
- D. Plaćenih troškova budućeg razdoblja i nedospjele naplate prihoda
- E. Gubitka iznad visine kapitala.

odnose na iznose plaćene u tekućem razdoblju, a koji se odnose na buduća razdoblja (npr. plaćena premija osiguranja). Nedospjela naplata prihoda priznaje se kao imovina kada se odnose na prihode koji se odnose na tekuće razdoblje, ali još nisu zadovoljeni kriteriji priznavanja kao potraživanja).

¹⁸ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D.: op.cit., str. 135.

¹⁹ Ibidem, str. 129.

²⁰ Habek, M. et al., str. 100.

Slijed unosa imovine u aktivu bilance je dužina sudjelovanja, tj. angažiranosti imovine poslovnom procesu, pa se najprije unosi dugotrajna imovina (rok trajanja dulji od 1 godine), zatim kratkotrajna imovina koja se troši odjednom ili u nekoliko uzastopnih trošenja, ali uvijek manje od jedne godine, što je u biti načelo rastuće unovčenosti (likvidnosti).²¹

Dugotrajna imovina je onaj dio imovine koji će ostati nepromijenjen, odnosno zadržati isti pojavni oblik, u vremenskom razdoblju duljem od godine dana i neće biti utrošen u jednom normalnom proizvodnom ciklusu. Nabavlja se s namjerom uporabe u vlastitom poslovnom poduhvatu, a ne za daljnju preprodaju.²² Pribavlja se kupnjom iz vlastitih sredstava ili investicijskih kredita koje poduzetniku odobrava temeljem investicijskog elaborata banka ili neka druga kreditna ustanova, kao i poslovni partneri, izradom dugotrajne imovine u materijalnom obliku u vlastitim radionicama poduzetnika (tzv. izrada u vlastitoj režiji), izgradnjom nekretnina te kupnjom vrijednosnih papira.

Struktura dugotrajne (stalne) imovine jest sljedeća:²³

- nematerijalna imovina,
- materijalna imovina,
- dugoročna financijska imovina i
- dugoročna potraživanja.

Dugotrajna nematerijalna imovina nema fizički oblik, već je to oblik prava ili su to plaćeni izdatci temeljem kojih će poduzetnik u obavljanju gospodarske djelatnosti ostvariti određenu korist. U nju spadaju izdatci za istraživanje i razvoj, osnivačka izdatci, patenti, licence, koncesije, zaštitni znaci i ostala slična prava.²⁴

Dugotrajna materijalna imovina je vrijednost uložena u nabavu ili proizvodnju sredstava za trajnu uporabu u procesu proizvodnje, prometa robe i pružanja usluga. Dugotrajna materijalna imovina, kao što samo ime kaže, ima materijalni (fizički) oblik, tj. oblik stvari. Vijek trajanja joj je dulji od jedne godine, tijekom vijeka trajanja sudjelujući u gospodarskim poduhvatima

²¹ Habek, M. et al., str. 100.

²² Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 135.

²³ Ibidem

²⁴ Habek, M. et al., op. cit., str. 32.

postupno se troši, prenoseći svoju vrijednost na učinke (proizvode, usluge, robu), a da pritom ne mijenja svoj oblik i da joj je pojedinačna vrijednost veća od 1.000,00 kuna.²⁵

*Dugotrajnu financijsku imovinu čine ulaganja:*²⁶

- u dugoročne vrijednosne papire u zemlji i inozemstvu kao što su dionice, obveznice, blagajnički zapisi i sl.
- dugoročno dani krediti povezanim društvima,
- dugotrajno ulaganje u ostala društva,
- dugoročni depoziti (kod banaka i financijskih institucija),
- udjeli u povezanim društvima,
- udjeli u kapitalu i dobitku u dioničkim društvima.

Dugoročna potraživanja su imovinskopravni odnosi nastali na temelju vjerodostojne isprave između potražitelja – vjerovnika i dužnika, pa je prema tome potraživanje za vjerovnika pravo na naplatu, a za dužnika obveza da plati ili vrati. To su potraživanja s rokom dospijeca duljim od jedne godine.²⁷

U aktivi bilance mogu se pojaviti i tzv. potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital. Naime, pri osnivanju dioničkog društva ugovorom se utvrđuje vrijednost osnivačkog kapitala, koji ne mora biti uplaćen odjednom, već se uplaćuje dio kapitala, a ostatak u ugovorenom roku. Taj dio upisanoga, a još neuplaćenog kapitala poduzetnik iskazuje kao dugotrajnu imovinu (sredstvo) u obliku potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital.²⁸

Kratkotrajna imovina sastavni je dio ukupne imovine poduzetnika. Sudjelujući u djelatnom procesu ona neprestano kola (obrt se) i mijenja svoj oblik odjednom ili u nekoliko uzastopnih trošenja, pa je još nazivamo obrtnim sredstvima ili tekućom imovinom.²⁹ Kratkotrajna imovina jest onaj dio imovine za koji se očekuje da će biti prodan u razdoblju do godine dana ili biti utrošen u normalnom proizvodnom ciklusu.³⁰

²⁵ Habek, M. et al., op. cit., str. 33.

²⁶ Ibidem, str. 34

²⁷ Ibidem, str. 35.

²⁸ Ibidem, str. 101.

²⁹ Ibidem, str. 35.

³⁰ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 136.

Struktura kratkotrajne (tekuće) imovine jest sljedeća:³¹

- zalihe,
- kratkoročna potraživanja,
- kratkoročna financijska imovina,
- novac u banci i blagajni i
- plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda (aktivna vremenska razgraničenja).

Zalihe sirovina i materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara predstavljaju kratkotrajnu (tekuću) materijalnu imovinu trgovačkog društva. Obilježje kratkotrajne imovine zaliha sirovina i materijala i rezervnih dijelova temelji se na činjenici što se prigodom njihova davanja u proces poslovanja, cjelokupna vrijednost tih zaliha prenosi na proizvod, uslugu ili troškove razdoblja, i to odjednom, a ne postupno kao što je to slučaj s dugotrajnom imovinom. Zalihe - MRS 2 su najvažniji Međunarodni računovodstveni standard u računovodstvu sirovina i materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara. Prema MRS 2, početno vrednovanje i mjerenje zaliha treba učiniti prema trošku zaliha, ali nakon početnog priznanja zalihe treba mjeriti po trošku ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tome što je niže.³²

Kratkoročna potraživanja dio su kratkoročne imovine za koju se prema toč. 1.12.HSFI 1 – *Financijski izvještaji* očekuje da će se realizirati unutar dvanaest mjeseci od datuma bilance. Prema toč. 11.4. HSFI 11 - *Potraživanja*, potraživanja su, na temelju obveznopravnih i drugih osnova, zasnovana prava potraživati od dužnika plaćanje duga, isporuku usluga ili pružanje usluga.³³ U okviru skupine 12 knjige se poslovne promjene, a uključuje pozicije: potraživanja od kupaca, potraživanja od kupaca u inozemstvu za prodana dobra i usluge, potraživanja za obračunane kamate (s PDV-om), potraživanja od povezanih društava, potraživanja od države i drugih institucija, potraživanja za predujmove za usluge, potraživanja iz vanjskotrgovačkog poslovanja (s osnove uvoza, odnosno izvoza za tuđi račun), potraživanja s osnove ostalih aktivnosti, ostala kratkoročna potraživanja te vrijednosno usklađenje potraživanja.³⁴

³¹ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 136.

³² Ibidem, str. 329.

³³ Belak, V. et al., Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja, X. izmijenjena i dopunjena naklada, RRiF Plus, Zagreb, 2014., str. 273.

³⁴ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 258.

Kratkotrajna financijska imovina jest brzo unovčiva imovina plasirana kod drugih poduzeća ili financijskih institucija, s time da će taj novac vratiti u razdoblju do jedne godine. Ova se imovina knjiži na kontima skupine 11 i sastoji se iz sljedećih elemenata: udjela (dionica) u povezanim poduzećima, danih zajmova povezanim poduzećima, kratkoročnih vrijednosnih papira (mjernica, ček, kratkoročne obveznice, komercijalni zapisi, blagajnički zapisi), danih kredita, depozita i kaucija, otkupa vlastitih dionica (do jedne godine), potraživanja od izdavatelja kreditnih kartica, potraživanja iz ulaganja u investicijske fondove, ostalih kratkoročnih ulaganja (otkup kratkoročnih potraživanja – faktoring i sl.), potraživanja u sporu i vrijednosno usklađivanje kratkoročne financijske imovine.³⁵

Novac uključuje papirnati i metalni novac u blagajni te novac deponiran na računima u banci. Predstavlja najlikvidniji dio imovine poslovnog subjekta, pri čemu treba naglasiti da likvidnost predstavlja sposobnost trgovačkog društva da pretvara svoj raspoloživi radni kapital u novac te podmiruje svoje kratkoročne i dugoročne obveze.³⁶ Novac u bankama i blagajnama dio je kratkotrajne (tekuće) imovine trgovačkog društva. Novčana sredstva i poslovne promjene u svezi s njima bilježe se i prate na transakcijskim (novčanim) računima u bankama - "žiro računi" (račun 100), otvorenim akreditivima u domaćoj banci (račun 101), blagajni (račun 102), deviznom računu (račun 103), otvorenim akreditivima u stranoj valuti (račun 104) i deviznoj blagajni (račun 105).³⁷

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda nazivaju se *aktivnim vremenskim razgraničenjima*. Iskazuju se na kontima skupine 19, koja obuhvaća sljedeće stavke:

- unaprijed plaćeni troškovi
- obračunano potraživanje nedospjelo za naplatu
- unaprijed plaćeni ovisni troškovi nabave (koji nisu na 651)
- unaprijed plaćeni troškovi koncesija
- troškovi kamata iz budućeg razdoblja
- unaprijed plaćene franšize, trgovačko znakovlje, prava i sl.
- unaprijed plaćene licencije te
- ostale plaćene troškove budućeg razdoblja.

³⁵ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 240.

³⁶ Ibidem, str. 211.

³⁷ Belak, V. et al., op. cit., str. 198.

Tijekom poslovanja poduzeća često nastaju izdaci koji se dijelom odnose na tekuće, a dijelom na buduće obračunsko razdoblje. Stoga će se onaj dio troškova koji se odnosi na tekuće razdoblje priznati u tom razdoblju, a dio troškova koji predstavlja trošak budućeg obračunskog razdoblja će se razgraničiti, tj. evidentirati u skupini 19 kao aktivno vremensko razgraničenje.³⁸ Također, tijekom obavljanja poslovnih aktivnosti nastaju izdatci koji u trenutku isplate nemaju značaj troškova jer se odnose na buduće razdoblje, pa ih je potrebno vremenski razgraničiti i svako razdoblje teretiti svotom troškova koja se odnosi na to razdoblje.³⁹

Sva imovina poduzeća mora imati svoje izvore, tj. određenja odakle potječe. Prema tome, stanje imovine i njenih izvora u određenom trenutku, nakon uključivanja rezultata poslovanja u određenom razdoblju, mora biti jednako. Izvori imovine mogu biti vlastiti (vlastiti kapital) i tuđi (obveze).⁴⁰

U propisanoj shemi izvori imovine (pasiva bilance) razvrstani su prema načelu rastuće dospjelosti:⁴¹

A. Kapital i rezerve

- Upisani (temeljni) kapital
- Premije na emitirane dionice (kapitalni dobitak)
- Revalorizacijska rezerva
- Rezerve (zakonske, statutarne i ostale rezerve)
- Zadržani dobitak ili preneseni gubitak
- Dobitak ili gubitak tekuće poslovne godine

B. Dugoročna rezerviranja za rizike i troškove

C. Dugoročne obveze

D. Kratkoročne obveze

E. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja

Kapital je imovina kojom poduzeće raspolaže – vlastiti i tuđi izvori. U slobodnom tržištu kapital je temeljni uvjet obavljanja gospodarskih djelatnosti – proizvodnje, usluga i prometa. Poduzetnik ga ulaže u gospodarsku djelatnost da bi uspješnim poslovanjem ostvario dobitak

³⁸ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 272.

³⁹ Habek, M. et al., op. cit., str. 101.

⁴⁰ Belak, V., Vudrić, N., op. cit., str. 25.

⁴¹ Habek, M. et al., op. cit., str. 101.

kao povećanje uloženog kapitala. Poduzetnik koji ulaže kapital je glavničar, a vrijednost uloženog kapitala je glavnica ili vlastiti kapital. Poduzetnik može uložiti kapital u obliku novca, stvari i prava. Vlastiti kapital ili glavnica je u pasivi bilance i čini trajni izvor čiste (vlastite) imovine poduzetnika koji se iskazuje u aktivi bilance. U aktu o osnivanju trgovačkog društva osnivač unosi vrijednost upisanog (temelnog) kapitala. Upisani kapital je izvor imovine koju osnivač unosi u osnovani gospodarski subjekt (dioničko društvo, društvo s ograničenom odgovornošću).⁴²

Pričuve (rezerve) se oblikuju iz čistog dobitka ili ulaganjem članova društva. Prema zakonskoj obvezi dionička društva dužna su oblikovati pričuve (zakonske pričuve), a ostala trgovačka društva pričuve oblikuju prema vlastitoj odluci (statutarne pričuve). Svrha oblikovanja pričuva iz dobiti jest:

- pokriće iznosa gubitka nastalog u poslovanju,
- pokriće izdataka za prekvalifikaciju djelatnika,
- financiranje potreba kad se trgovačko društvo nalazi u izravnim ekonomskim teškoćama
- pokriće šteta nastalih djelovanjem elementarnih nepogoda.⁴³

Pričuve mogu biti revalorizacijske, zakonske, pričuve za vlastite dionice, statutarne i ostale pričuve.

Kratkoročne (tekuće) obveze su obveze za koje se očekuje da će biti podmirene u kraćem vremenskom roku kraćem od godine dana. U pravilu se podmiruju iz kratkotrajne imovine trgovačkog društva, ali se mogu podmiriti i stvaranjem druge obveze (npr. izdavanjem kratkoročnih vrijednosnih papira).⁴⁴

Dugoročne obveze obuhvaćaju sve obveze koje dospijevaju na naplatu u vremenskom roku duljem od godine dana.⁴⁵

⁴² Habek, M. et al., op. cit., str. 37.

⁴³ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D, op. cit., str. 141.

⁴⁴ Ibidem., str. 143.

⁴⁵ Ibidem

2.3. Obračun troškova nabave zaliha trgovačke robe

U računovodstvu sirovina i materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara najznačajniji su MRS 2 – Zalihe i HSFI 10 – Zalihe.⁴⁶ Ipak mora se voditi računa o odredbama MRS 21 – Transakcije u stranoj valuti i MRS 23 – Troškovi posudbe, zbog uključivanja tečajnih razlika i troškova posudbe u trošak zaliha.⁴⁷

Prema MRS 2, početno vrednovanje i mjerenje zaliha treba učiniti prema trošku zaliha, ali nakon početnog priznanja zalihe treba mjeriti po trošku ili neto vrijednosti koja se može realizirati, ovisno o tome što je niže.⁴⁸ Prema tome zalihe materijala možemo procjenjivati, ili po trošku nabave ili po neto prodajnoj vrijednosti.

Trošak nabave čine svi troškovi nastali u svezi s nabavom robe i uključuju se u trošak zaliha, a neto vrijednost koja se može realizirati jest procijenjena prodajna cijena smanjena za procijenjene troškove dovršenja i procijenjene troškove nužne za obavljanje prodaje.⁴⁹ Neto utrživa vrijednost zaliha robe je neto svota koju poduzetnik očekuje ostvariti od njezine prodaje.

Troškovi nabave obuhvaćaju:⁵⁰

- kupovnu cijenu,
- uvozne carine,
- druge poreze (osim onih koje kasnije poduzeće može povratiti od poreznih vlasti),
- troškove prijevoza,
- rukovanje zaliha i
- druge troškove koji se mogu izravno pripisati stjecanju gotovih proizvoda, materijala i usluga.

Iz troškova kupnje isključuju se razni popusti i rabati, koji se iskazuju na računu dobavljača i ne smiju utjecati na nabavnu vrijednost trgovačke robe.⁵¹

⁴⁶ Belak, V., Vudrić, N., op. cit., str. 216.

⁴⁷ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 329.

⁴⁸ Ibidem, str. 330.

⁴⁹ Ibidem, str. 433.

⁵⁰ Belak, V., Vudrić, N., op. cit., str. 216.

⁵¹ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 433.

Kupovna cijena uključuje obračunsku vrijednost dobavljača sirovina i materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara, a ostali troškovi kupnje uključuju različite ovisne troškove nabave, osim poreza koje trgovačko društvo može kasnije povratiti od poreznih vlasti, kao npr. PDV.⁵² Ovisni troškovi nabave dodaju se neto-kupovnoj cijeni robe i tako povećavaju troškove nabave.

Moguće ih je obračunati:⁵³

- prema računu dobavljača za obavljenju uslugu, ili
- prema obračunu vlastitih troškova nastalih u svezi s dovođenjem robe na sadašnju lokaciju i sadašnje stanje.

Vlastiti ovisni troškovi koji se uključuju u trošak zaliha robe (npr. prijevoz robe od skladišta dobavljača do vlastitog skladišta vlastitim kamionom) ne smiju biti veći od uobičajene cijene takvih usluga na tržištu ni veći od troškova koji su stvarno nastali.⁵⁴ Ovisni troškovi mogu biti npr. troškovi prijevoza, transportnog osiguranja, troškovi utovara, pretovara i istovara robe, troškovi kontrole kakvoće uvezene robe i drugi troškovi nastali dovođenjem zaliha na njihovu sadašnju lokaciju i sadašnje stanje.

Kako se ovisni trošak najčešće pojavljuje u svezi s nabavom više vrsta roba fakturiranih u jednom računu, potrebno je izabrati jednu od metoda za raspored zavisnih troškova nabave vodeći pritom računa o vrsti robe i njezinim obilježjima.⁵⁵

- a) Težinska ili ponderirana metoda – primjerena je prvenstveno za troškove prijevoza kada se istim transportnim sredstvom prevozi roba koja ima bitno različitu specifičnu težinu ili obujam pa se kao osnovica za raspored ovisnog troška najčešće uzima težina robe. U tu svrhu utvrđuje se težinski faktor prema sljedećoj formuli:

$$\text{Težinski faktor} = \frac{\text{Ukupan – ovisni trošak}}{\text{Ukupna težina robe}}$$

- b) Postotna metoda ili metoda udjela – ako se radi o robi veće pojedinačne vrijednosti, a sličnih vanjskih obilježja, ovisni troškovi nabave raspodjeljuju se na pojedini proizvod prema vrijednosti robe po računu dobavljača pri čemu se robi veće vrijednosti

⁵² Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 330.

⁵³ Belak, V. et al., op. cit., str. 879.

⁵⁴ Ibidem.

⁵⁵ Ibidem, str. 880.

proporcionalno pridružuje i veća svota ovisnog troška. Zato je potrebno utvrditi udjel vrijednosti pojedine vrste robe u ukupnoj vrijednosti isporuke prema računu dobavljača:

$$\text{Udjel robe "x" ukupnoj isporuci} = \frac{\text{Vrijednost robe "x" x 100}}{\text{Vrijednost ukupne isporuke prema računu dobavljača}}$$

Navedene metode mogu se koristiti kod raspoređivanja završnih troškova nabave prema računu dobavljača za uslugu ili prema obračunu vlastitih ovisnih troškova. Ostali troškovi uključuju se u trošak zaliha samo u mjeri u kojoj su stvarno nastali u vezi s dovođenjem zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Primjerice, u troškove zaliha može biti primjereno uključiti opće neproizvodne troškove ili troškove dizajniranja proizvoda za određene kupce.⁵⁶

Vrste kalkulacija troškova nabave su kalkulacija nabavne cijene (troškova kupnje) i kalkulacija prodajne cijene (tržišne). U nastavku su prikazane shema kalkulacije nabavne cijene i shema kalkulacije prodajne cijene.

Shema 1. Kalkulacija nabavne cijene

I.	Nabavna vrijednost robe (bez PDV-a)
	+
II.	Zavisni troškovi nabave (carine, porezi i ostali troškovi nabave)
	=
III.	Troškovi kupnje
IV.	Marža
V.	Prodajna vrijednost bez PDV-a
VI.	PDV 25%
VII.	Prodajna vrijednost s PDV-om

Izvor: obrada autora prema Belak, V., Vudrić, N., Osnove suvremenog računovodstva, Belak excellens, 2012., str. 317.

⁵⁶ Belak, V. et al., op. cit., str. 217.

Shema 2. Kalkulacija prodajne cijene

I.	Troškovi kupnje
	+
II.	Profitna marža (%)
	=
III.	Cijena bez PDV-a
	+
IV.	PDV (25%)
	=
V.	Prodajna cijena sa PDV-om

Izvor: obrada autora prema Belak, V. et al., Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja, X. izmijenjena i dopunjena naklada, RRiF Plus, Zagreb, 2014., str. 882.

Obračun troškova nabave zaliha materijala i način knjiženja ovisi o tome postoji li jedan ili više računa dobavljača te o tome pojavljuju li se zavisni troškovi nabave. Model obračuna troškova kupnje ovisit će o tome raspoređuju li se zavisni troškovi nabave na samo jednu vrstu materijala ili na više vrsta materijala te o tome jesu li zavisni troškovi vanjski troškovi po računima dobavljača ili je riječ o uključivanju vlastitih zavisnih troškova. Određene razlike u knjiženjima pojavit će se ako se materijal nabavlja uz prethodno davanje predujma. Osim toga može se pojaviti i situacija da se nabavljeni materijal ne skladišti nego se odmah troši.⁵⁷

Poduzetnik obveznik PDV-a mora za isporučene dobra ili obavljene usluge ispostaviti račun koji sadrži elemente propisane čl. 15, st. 3. Zakona o PDV-u, a to su:⁵⁸

1. mjesto izdavanja, broj i nadnevak,
2. ime (naziv), adresa i matični broj ili JMBG prodavatelja,
3. ime (naziv), adresa i matični broj ili JMBG kupca,
4. količina, cijena i naziv isporučenih dobara, te vrsta, količina i cijena obavljenih usluga,
5. nadnevak isporuke dobara ili obavljenih usluga,
6. svota naknade (cijene) isporučenih dobara ili obavljenih usluga razvrstanih po poreznoj stopi,
7. svota PDV-a razvrstana po poreznoj stopi,
8. zbrojena svota naknade i poreza.

⁵⁷ Belak, V. et al., op. cit., str. 218

⁵⁸ Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine br. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16.

3. FORMIRANJE ZALIHA TRGOVAČKE ROBE

Trgovina je gospodarska djelatnost kod koje trgovac nabavlja robu s namjerom daljnje prodaje kupcima, najčešće u nepromijenjenom stanju. Trgovina se, prema načinu prodaje, dijeli na dva osnovna tipa:⁵⁹

1. trgovina na veliko i
2. trgovina na malo.

3.1. Formiranje zaliha u trgovini na veliko

Trgovina na veliko definirana je Zakonom o trgovini kao kupnja robe zbog daljnje prodaje trgovcima na malo, industrijskim, trgovačkim i profesionalnim korisnicima i ustanovama te drugim trgovcima na veliko, kao i posredovanje u kupnji, odnosno prodaji robe za treće osobe.⁶⁰ Trgovina na veliko obavlja se u veleprodajnim skladištima, na veletržnicama i na drugim mjestima koja zadovoljavaju propisane uvjete te u tranzitu.

Poslovni događaji vezani uz trgovačku robu bilježe se po vrsti i količini u skladišnoj evidenciji, po vrsti, količini i vrijednosti u analitičkom (robnom) knjigovodstvu, te vrijednosno na računima glavne knjige.⁶¹ Knjiženja u robnom knjigovodstvu provode se temeljem robnih dokumenata (skladišne primke, međuskladišnice, otpremnice i dr.).⁶²

Zalihe robe u trgovini na veliko vode se po trošku nabave (nabavnoj cijeni) ili po prodajnoj cijeni koja u sebi uključuje razliku u cijeni (trgovačku maržu).⁶³ Prilikom prodaje robe u trgovini veliko trgovac koji je u sustavu PDV-a izdaje kupcu račun s oznakom R-1, koji mora sadržavati sve elemente propisane Zakonom o PDV-u. Izdani račun R-1 unosi se u knjigu izdanih računa koja služi u svrhu porezne evidencije i obračuna PDV-a. Temeljem računa R-1 na računima glavne knjige knjiži se prodaja, a robno se knjigovodstvo razdužuje temeljem otpremnice.⁶⁴

⁵⁹ Belak, V., Vudrić, N., op. cit., str. 296.

⁶⁰ Zakon o trgovini, Narodne novine br. 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13, 30/14.

⁶¹ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 434.

⁶² Ibidem

⁶³ Habek, M. et al., op. cit., str. 191.

⁶⁴ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 435.

Kalkulacije nabavne cijene trgovačke robe obuhvaća nastale troškove u svezi s nabavom robe na temelju kojih se utvrđuje vrijednost zaliha. U sustavu poreza na dodanu vrijednost ne postoji razlika u oblikovanju prodajne cijene trgovačke robe u veleprodaji i maloprodaji. Kod obje vrste prodaje trgovac na prodajnu cijenu zaračunava 25% PDV-a, osim ako je riječ o proizvodima na koje se primjenjuje 0% PDV-a (čl. 10a. Zakona o PDV-u).⁶⁵ Elementi kalkulacije predloženi su shemom 6.

Shema 3. Elementi kalkulacije nabavne cijene

1. Neto kupovna cijena robe po računu dobavljača
2. Zavisni troškovi nabave
3. Carina i druge uvozne pristojbe
4. Posebni porezi

I. NABAVNA CIJENA

5. Razlika u cijeni

II. PRODAJNA CIJENA BEZ PDV-a,

6. Porez na dodanu vrijednost

III. PRODAJNA CIJENA S PDV-om

Izvor: obrada autora prema Habek, M. et al., Temelji računovodstva i analitička knjigovodstva, RRiF Plus, Zagreb, 2001., str. 192.

Trgovina na veliko robu nabavlja izravno od proizvođača, drugog veletrgovca ili je uvozi. Nabava i uskladištenje trgovačke robe prati se po kalkulacijama temeljem kojih se utvrđuje nabavna (ili prodajna) cijena robe. Nabavljena roba evidentira se u robnom knjigovodstvu po pojedinoj vrsti robe, a zatim zbrojno u glavnoj knjizi. Knjiženje na računima glavne knjige može se obavljati poslije svake nabave, ili periodično (npr. jednom mjesečno) na temelju zbrojnih podataka iz robnog knjigovodstva. Odluku o tome donosi poduzetnik.⁶⁶

⁶⁵ Habek, M. et al., op. cit., str. 191.

⁶⁶ Ibidem, str. 192.

3.2. Formiranje zaliha u trgovini na malo

Trgovina na malo definira se kao „kupnja robe radi daljnje prodaje za osobnu potrošnju ili uporabu u kućanstvu i posredovanju u kupnji, odnosno prodaji robe za treće osobe“⁶⁷, kao i profesionalnim korisnicima ako za tu prodaju nije potrebno ispunjavanje dodatnih minimalnih tehničkih i drugih uvjeta propisanih posebnim propisima.⁶⁸ Obavlja se u prodavaonicama ili izvan njih, s tim da za njezino odvijanje moraju biti ispunjeni uvjeti propisani Zakonom o trgovini⁶⁹ i Pravilnikom o minimalnim tehničkim uvjetima za prodaju robe izvan prostorija⁷⁰. Sve aktivnosti vezane uz nabavu i prodaju robe u trgovačkom društvu koje se bavi maloprodajom vode se u samoj prodavaonici, u knjigama ulaznih i izlaznih računa te u financijskom računovodstvu na računima glavne knjige.⁷¹ U knjizi popisa (operativnoj evidenciji) vode se po prodajnim cijenama s uračunanim PDV-om, a na računima glavne knjige vrijednosno (zbrojno za robu). Uz račun 663 – Roba u vlastitim prodavaonicama, gdje je roba iskazana po prodajnoj cijeni s PDV-om, uvijek vode i tzv. nesamostalni (korektivni) računi: 664 – Uračunani PDV u prodajnoj cijeni i 6681 – Uračunana marža robe u prodavaonici.⁷² Pri bilanciranju njihov potražni saldo ispravlja zaduženje prodavaonice (dugovni saldo rn. 663) i tako svodi vrijednost trgovačke robe u prodavaonici na trošak nabave.⁷³

Zakonom o trgovini propisano je da trgovac mora za obavljanje trgovine na malo u svakoj prodavaonici ili izdvojenom prodajnom mjestu voditi popis robe, što znači da se u svakoj prodavaonici odnosno na prodajnom mjestu mora nalaziti knjiga popisa.⁷⁴ Zakon o trgovini ne propisuje posebnu evidenciju koja bi se trebala voditi u trgovini na malo, ali navodi da "trgovac mora nadležnom inspektoratu i drugoj ovlaštenoj osobi osigurati podatke o stanju robe u prodajnom objektu na temelju isprava iz kojih se može spoznati poslovni događaj. Isprave o robi u prodajnom objektu moraju imati osobito podatke o: imenu ili nazivu dobavljača, broju i nadnevku isprave o zaduženju ili razduženju robe, nazivu, mjernoj jedinici i količini robe, prodajnoj cijeni robe, promjeni prodajne cijene robe"⁷⁵. Trgovci podatke o zaduženju i razduženju svojih prodavaonica vode u knjigovodstvenim programima po vrsti, količini i

⁶⁷ Zakon o trgovini, Narodne novine br. 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13, 30/14.

⁶⁸ Ibidem.

⁶⁹ Ibidem

⁷⁰ Pravilnik o minimalnim tehničkim uvjetima za prodaju robe izvan prostorija, Narodne novine br. 108/2014.

⁷¹ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 439.

⁷² Belak, V. et al., op. cit., str. 897.

⁷³ Ibidem.

⁷⁴ Zakon o trgovini, Narodne novine br. 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13, 30/14.

⁷⁵ Ibidem.

maloprodajnoj cijeni. Bitno je stoga da roba ima bar kod kako bi se na temelju podataka o prodanoj robi iz gotovinskih računa moglo proknjižiti razduženje prodavaonice po vrsti, količini i vrijednosti prodane robe. Neki trgovci iz praktičnih razloga i dalje vode Knjigu popisa. Ona je tradicionalno bila jedina evidencija koja se vodila u maloprodaji i iz nje je moguće utvrditi stanje robe u prodajnom objektu – ali samo vrijednosno (po prodajnoj cijeni s PDV-om) na način da se od dnevnog zaduženja oduzme dnevno razduženje prodavaonice.⁷⁶

U trgovini na malo trgovac najčešće nabavlja robu od trgovaca na veliko ili od proizvođača i prodaje tu robu krajnjem kupcu.⁷⁷ Nabavna vrijednost trgovačke robe oblikuje se na isti način kao i kod trgovine na veliko, a isti je i obračun zavisnih troškova nabave.⁷⁸ Knjiženje nabave robe u prodavaonicu najčešće se provodi izravnim zaduženjem konta prodavaonice uz istodobno knjiženje obveze prema dobavljaču (663; 1400/664; 6681; 220) na temelju podataka iz kalkulacije. Nabava robe preko računске skupine 65 – Obračun troškova nabave, kod trgovine na malo rjeđe se koristi.⁷⁹

Trgovci koji nisu obveznici PDV-a ne mogu priznavati pretporez po ulaznim računima, već bruto-svotu računa za nabavu robe i ovisne troškove uključuju u trošak nabave. Ali kao što ne smiju odbiti pretporez, tako ne smiju niti na svoju prodajnu cijenu zaračunati PDV.⁸⁰ Kada se u asortimanu prodavaonice nalaze proizvodi koji se oporezuju s različitim stopama PDV-a, potrebno je već pri zaduženju ove proizvode knjižiti odvojeno.⁸¹

Kao tehnika mjerenja zaliha, metoda trgovine na malo temelji se na prodajnoj cijeni robe, tj. na prodajnoj vrijednosti robe. Troškovi nabavne vrijednosti prodane robe ne prate se za svaki artikl posebno nego se izračunavaju kao dio od prodajne vrijednosti robe primjenom postotnih udjela.⁸²

Primjena metode trgovine na malo dopuštena je MRS-om 2 (t. 21. i t. 22.) i HSFI-jem 10 (t. 10.28). MRS 2 – Zalihe (t. 22.) ovako opisuje primjenu metode trgovine na malo: „Metoda trgovine na malo često se koristi u trgovini na malo za mjerenje zaliha velikog broja artikala

⁷⁶ Belak, V. et al., op. cit., str. 897.

⁷⁷ Belak, V., Vudrić, N., op. cit., str. 316.

⁷⁸ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 440.

⁷⁹ Belak, V. et al., op. cit., str.898.

⁸⁰ Ibidem, str. 898.

⁸¹ Ibidem, str. 898.

⁸² Belak, V., Vudrić, N., op. cit., str. 316.

koji se brzo mijenjaju i koji imaju slične marže, zbog čega nije praktično koristiti druge metode utvrđivanja troška. Trošak ovih zaliha određuje se tako da se prodajna vrijednost zaliha umanjuje za odgovarajući postotak bruto marže. Postotak koji se koristi uzima u obzir zalihe čija cijena je snižena ispod njihove izvorne prodajne cijene. Često se koristi prosječan postotak za svaki odjel prodaje na malo.“⁸³

Nabavna vrijednost robe u maloprodaji sastoji se od troškova kupnje i drugih troškova koji su nastali u dovođenju zaliha na sadašnju lokaciju i sadašnje stanje. Ako se više vrsta robe nabavlja zajedno pa se pojavljuju zajednički zavisni troškovi nabave, oni se na pojedine vrste roba raspoređuju prema nekoj racionalnoj osnovi (najčešće prema kupovnoj vrijednosti robe od dobavljača).⁸⁴

Kod primjene metode trgovine na malo, u maloprodaji se roba u prodavaonicu zadužuje po prodajnoj cijeni zajedno s PDV-om.⁸⁵

Prilikom prodaje robe u prodavaonici trgovac je obvezan kupcu izdati račun za gotovinski promet. Račun koji se izdaje u maloprodaji može biti u obliku vrpce, potvrde iz elektroničkog naplatnog uređaja ili paragon bloka. Na svakom prodajnom mjestu mora biti istaknuta obavijest o izdavanju i uzimanju računa.⁸⁶ Račun se izdaje u dva primjerka od kojih se jedan uručuje kupcu a drugi primjerak ostaje prodavatelju.⁸⁷

Prodaja tijekom razdoblja evidentira se putem blagajne prodavaonice. Knjiženje prodaje robe u maloprodaji razlikuje se od knjiženja prodaje robe u veleprodaji. Naime, u prodavaonici se kupcima ne ispostavljaju fakture nego gotovinski računi koji se knjiže ovisno o vrsti naplate. Prodaja robe iz prodavaonice, u pravilu, naplaćuje se na sljedeća tri načina.⁸⁸

- a) u gotovu novcu
- b) u čekovima građana i
- c) putem kreditne kartice (Visa, American, Master Card itd.).

⁸³ Belak, V., Vudrić, N., op. cit., str. 316.

⁸⁴ Ibidem, str. 317.

⁸⁵ Ibidem

⁸⁶ Belak, V. et al., op. cit., str. 906.

⁸⁷ Ibidem

⁸⁸ Ibidem, str. 318.

Ako se prodana roba naplaćuje u gotovu novcu, naplata odnosno utržak⁸⁹ knjiži se na konto blagajne prodavaonice (1022). Gotovinu naplaćenu na blagajni poduzeće polaže na žiro-račun (u pravilu istog ili najkasnije sljedećeg dana). Ako se prodana roba naplaćuje putem čekova građana, naplaćena svota knjiži se na konto 1140 – Čekovi građana koji se naknadno daju na naplatu kod poslovne banke, i ako se čekovi građana u posljednje vrijeme rijetko pojavljuju.⁹⁰ Ako se prodana roba naplaćuje putem kreditnih kartica, naplaćena se svota knjiži na konto 1207 – Potraživanja za prodaju putem kreditnih kartica.⁹¹

Protustavka za naplaćenu prodanu robu u prodavaonici je prihod od prodaje robe na malo (konto 7603). Međutim, ako je riječ o robi u čiju je prodajnu vrijednost uračunat PDV, onda pripadajuću svotu PDV-a sadržanog u prodajnoj vrijednosti prodane robe treba stornirati s prihoda i prenijeti na obveze za PDV (konto 2400). Naime, „PDV nije prihod poduzetnika nego prihod državnog proračuna“⁹² koji, nakon odbitka pretporeza, poduzeće mora uplatiti na račun državnih prihoda. Udio PDV-a u prodajnoj vrijednosti prodane robe zadužene s 25% PDV-a izračunava se primjenom preračunate stope PDV-a, primjer koje je prikazan u nastavku.

Shema 4. Primjer izračuna preračunate stope PDV-a

$$25 \div 125 \times 100\% = 20\%$$

Izvor: obrada autora prema Belak, V., Vudrić, N., Osnove suvremenog računovodstva, Belak excellens, 2012., str. 318

Kad je roba prodana iz prodavaonice, potrebno je razdužiti prodavaonicu za vrijednost prodane robe. Razduženje se knjiži na potražnoj strani konta 663 – Roba u prodavaonici, a protustavka je konto 710 – Nabavna vrijednost prodane robe. Međutim, nakon toga je potrebno razdužiti i uračunatu maržu⁹³ u prodajnoj vrijednosti prodane robe na kontima 6681 i uračunat PDV u prodajnoj vrijednosti prodane robe na kontu 664 i te svote knjižiti na potražnu stranu konta 710. Na taj se način na kontu 710 dobije nabavna vrijednost prodane robe kao razlika između dugovne i potražne strane tog konta.⁹⁴

⁸⁹ Utržak – rezultat trženja, novac dobiven trženjem, prodajom čega.

⁹⁰ Belak, V., Vudrić, N., op. cit., str. 318.

⁹¹ Ibidem

⁹² Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine br. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16.

⁹³ Marža – razlika između prodajne cijene i nabavne cijene iz koje se pokrivaju i troškovi poslovanja.

⁹⁴ Belak, V., Vudrić, N., op. cit., str. 318.

Svota marže za razduženje dobije se tako da se izračuna postotak marže uračunat u prodajnoj vrijednosti po kojoj je roba zadužena i tim se postotkom pomnoži prodajna vrijednost prodane robe.⁹⁵ Postotak marže uračunate u prodajnu vrijednost robe u prodavaonici izračunava se primjenom obrasca prikazanog shemom 4.

Schema 5. Izračun postotka marže uračunate u prodajnoj vrijednosti robe

$$\% \text{ marže u prodajnoj vrijednosti robe u prodavaonici} = \frac{\text{Saldo konta 668} \times 100\%}{\text{Saldo konta 663}}$$

Izvor: obrada autora prema Belak, V., Vudrić, N., Osnove suvremenog računovodstva, Belak excellens, 2012., str. 319.

Svota marže za razduženje izračunava se primjenom obrasca prikazanog shemom 5.

Schema 6. Iznos marže za razduženje

$$\text{Svota marže za razduženje} = \text{Prodajna vrijednost prodane robe} \times \\ \% \text{ marže u prodajnoj vrijednosti robe u prodavaonici}$$

Izvor: obrada autora prema Belak, V., Vudrić, N., Osnove suvremenog računovodstva, Belak excellens, 2012., str. 319.

3.3. Kalkulacije maloprodajne cijene trgovačke robe

Prije prodaje robe u trgovini na malo potrebno je izraditi kalkulaciju maloprodajne cijene. Ovisno o vlastitoj politici utvrđivanja maloprodajnih cijena, trgovac može koristiti tzv. zidanu kalkulaciju polazeći od unaprijed utvrđene stope marže koju obračunava na nabavnu vrijednost robe, ili može polaziti od prodajne cijene s uračunanim PDV-om, a zatim utvrđivati maržu prodavaonice kao razliku između prodajne cijene bez PDV-a i nabavne cijene. Kod proizvoda koji se oporezuju s 0% PDV-a polazi se od krajnje prodajne cijene bez PDV-a, koja tada predstavlja maloprodajnu cijenu te trgovačke robe.⁹⁶ Na računu 663 vodi se roba u vlastitim

⁹⁵ Belak, V., Vudrić, N., op. cit., str. 319.

⁹⁶ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 440.

prodavaonicama iskazana po prodajnoj cijeni s uračunanim porezom na dodanu vrijednost (tzv. maloprodajna cijena).⁹⁷

Shema 7. Kalkulacija prodajne cijene s uračunatim PDV-om (zidana kalkulacija)

1. Neto fakturna cijena robe (kupovna cijena bez PDV-a)	
2. + Ovisni troškovi nabave* (+carina + posebni porezi)	
<hr/>	
3. = TROŠAK NABAVE (nabavna cijena)	↑
4. + Marža prodavaonice	PC-NC (5-3)
<hr/>	
5. = PRODAJNA CIJENA BEZ PDV-a	PC s PDV-om – PDV (7-6)
6. + 25% PDV-a	PC s PDV-om × 20%
<hr/>	
7. = PRODAJNA CIJENA S PDV-om	

*Ovisne troškove nabave treba uračunati također po neto-vrijednosti primljenog računa (npr. račun prijevoznika) umanjenog za svotu PDV-a koja predstavlja pretporez ako su zadovoljeni uvjeti za odbitak pretporeza.

Izvor: obrada autora prema Belak, V. et al., Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja, X. izmijenjena i dopunjena naklada, RRiF Plus, Zagreb, 2014., str. 901.

U nastavku je predložen primjer kalkulacije prodajne cijene i knjiženje nabavljene robe.

Od dobavljača "Vel" d.o.o. nabavljeno je robe prema otpremnici br.164 od 19. 4. 201y. račun br.155-1-1 od 22. 4. 201y. glasi na 7.637,50 kn. Vrijednost isporučene robe po 5% PDV-a 262,50kn (osnovica za PDV 250,00 kn + 5% PDV-a 12,50kn); vrijednost isporučene robe po 25% PDV-a 7.375,00 kn (osnovica za PDV 5.900,00 kn + 25% PDV-a 1.475,00 kn). Ispostavlja se kalkulacija br. 64 i zadužuje prodavaonica.

⁹⁷ Belak, V. et al., op. cit., str. 897.

Prikaz 1. Kalkulacija maloprodajne cijene

Naziv i sjedište poduzetnika _____
 Prodavaonica br. _____

U Zagrebu, dana 20. 4. 201y.

Kalkulacija br. 64

Roba je nabavljena od "Veleproma" d.o.o., Zagreb, Vlačka 68; 12345678911
 (naziv i sjedište dobavljača) (OIB)

otpremnice br. 164 od 19. 4. 201y. i računa br. 155-1-1 od 22. 4. 201y.

Tek. br.	Naziv robe	Šifra	Jed. mj.	Kol.	Fakturna vrijednost	Zavisni troškovi	Nabavna vrijednost	Marža		Prodajna vrijednost bez PDV-a	Roba po 25% PDV-a			Roba po 5% PDV-a			Ukupno zaduženje prodavaonice
								%	svota		Svota PDV-a	Prodajna vrijednost s PDV-om	Prodajna cijena s PDV-om	Svota PDV-a	Prodajna vrijednost s PDV-om	Prodajna cijena s PDV-om	
1	2	3	4	5	6	7	8 (6 + 7)	9	10 (8 x 9)	11 (8 + 10)	12 (11 x 25%)	13 (11 + 12)	14 (13 : 5)	15 (11 x 5%)	16 (11 + 15)	17 (16 : 5)	18 (13 + 16)
1.	Trajno mlijeko (1,3 mm)	14610071	lit.	50	250,00	-	250,00	8%	20,00	270,00	-	-	-	13,50	283,50	5,67	
2.	Keksi "Mik" / 750 g	24110070	kom.	100	3.500,00	-	3.500,00	10%	350,00	3.850,00	962,50	4.812,50	48,13	-	-	-	
3.	Deterdžent "Faks" / 5 kg	00471100	kom.	80	2.400,00	-	2.400,00	10%	240,00	2.640,00	660,00	3.300,00	41,25	-	-	-	
	Ukupno				6.150,00	-	6.150,00		610,00	6.760,00	1.622,50	8.112,50	-	13,50	283,50	-	8.396,00

Sastavio: _____

Izvor: Belak, V. et al., Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja, X. izmijenjena i dopunjena naklada, RRiF Plus, Zagreb, 2014., str. 902.

Prikaz 2. Knjiženje nabavljene robe

Knjiženje:

Tek. br.	Opis	Račun	Svota	
			dug.	potr.
1.	Roba u prodavaonici po 25% PDV-a	66300	8.112,50	
	Roba u prodavaonici po 5% PDV-a	66302	283,50	
	Pret porez po ulaznim računima – 25%	140012	1.475,00	
	Pret porez po ulaznim računima – 5%	140010	12,50	
	Dobavljači dobara u zemlji	2200		7.637,50
	Uračunani PDV 25%	6640		1.622,50
	Uračunani PDV 5%	6642		13,50
	Uračunana marža robe u prodavaonici	6681		610,00
	<i>Za zaduženje prodavaonice po kalkuciji br. 64</i>			

Izvor: Belak, V. et al., Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja, X. izmijenjena i dopunjena naklada, RRiF Plus, Zagreb, 2014., str. 903.

4. ZALIHE TRGOVAČKE ROBE U MALOPRODAJNOM PODUZEĆU "MINI MARKET VOĆE I POVRĆE"

Mini market voće i povrće bavi se maloprodajom robe. Sjedište mu je na adresi Karlovačka 9, Vojnić. Poslovne knjige vodi po Zakonu o porezu na dobit⁹⁸ jer ispunjava za to propisane kriterije. U sustavu je PDV-a i obračunava PDV prema načelu izdanih i primljenih računa.

Mini market se bavi prodajom mješovite robe i to prehrambenih proizvoda, higijenskih i kozmetičkih proizvoda, cigareta, bonova pa čak i određenih građevinskih materijala poput kreča, cementa i kamena. U nabavi dominira nekoliko poslovnih partnera, odnosno dobavljača i to: Roto Dinamic d.o.o., iNovine d.d., Velpro Centar d.o.o., PPK Karlovac d.d., Coca-Cola Helenic d.o.o., TDR Rijeka.

4.1. Nabava trgovačke robe i zaduženje prodavaonice

Mini market nabavlja robu od različitih dobavljača koji na svaku isporuku zaračunavaju porez na dodanu vrijednost. Porez na dodanu vrijednost obračunava se i plaća prema odredbama Zakona o PDV-u.⁹⁹ Porezni obveznik u smislu Zakona o PDV-u svaka je osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti.¹⁰⁰ Pravna osoba koja nije porezni obveznik, a registrirana je za potrebe PDV-a smatra se također poreznim obveznikom.¹⁰¹ Obveza obračuna PDV-a nastaje u trenutku kada Porezna uprava temeljem odredbi ovoga Zakona ima pravo potraživati PDV od osobe koja ga je obvezna platiti, iako je vrijeme plaćanja PDV-a odgođeno.¹⁰² Oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a nastaju kada su dobra isporučena ili usluge obavljene.

Porezni obveznik ima pravo od PDV-a, koji je obvezan platiti, odbiti iznos PDV-a (pretporez) koji je obvezan platiti ili ga je platio u tuzemstvu za isporuke dobara ili usluge koje su mu drugi porezni obveznici obavili za potrebe njegovih oporezivih transakcija.¹⁰³

⁹⁸ Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine br. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16.

⁹⁹ Ibidem

¹⁰⁰ Ibidem

¹⁰¹ Ibidem

¹⁰² Ibidem

¹⁰³ Ibidem

PDV mora plaćati svaki porezni obveznik koji obavlja oporezive isporuke dobara i usluga, osim kada je PDV u skladu s odredbama ovoga članka obvezna plaćati druga osoba.¹⁰⁴ Ako se za isporuke dobara, ili obavljanje usluga, kontinuirano izdaju računi ili se kontinuirano obavljaju plaćanja smatra se da su dobra isporučena i usluge obavljene po isteku razdoblja na koje se takvi računi ili plaćanja odnose. Ako je isporuka dobara ili usluga obavljena, a nije izdan račun, obveza obračuna PDV-a nastaje kada je nastao oporezivi događaj.¹⁰⁵

PDV se obračunava po stopi koja je na snazi u trenutku nastanka oporezivog događaja. Iznimno, PDV se obračunava po stopi koja je na snazi u trenutku nastanka obveze obračuna PDV-a:¹⁰⁶

- a) u slučaju stjecanja dobara unutar Europske unije,
- b) u slučajevima iz članka 32. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona.

Na stjecanje dobara unutar Europske unije obavljeno u tuzemstvu primjenjuje se stopa PDV-a koja se za takva dobra primjenjuje u tuzemstvu.

PDV se obračunava i plaća po stopi od 25%.

PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi 5% na isporuke sljedećih dobara i usluga:¹⁰⁷

- a) sve vrste kruha,
- b) sve vrste mlijeka,
- c) knjige stručnog, znanstvenog, umjetničkog, kulturnog i obrazovnog sadržaja, udžbenike za pedagoški odgoj i obrazovanje, za osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje, u svim fizičkim oblicima,
- d) lijekove koji se izdaju na liječnički recept i koji imaju odobrenje nadležnog tijela za lijekove i medicinske proizvode,
- e) medicinsku opremu, pomagala i druge sprave koje se koriste za ublažavanje liječenja invalidnosti,
- f) kino ulaznice,
- g) novine novinskog nakladnika koji ima statut medija,
- h) znanstvene časopise.

¹⁰⁴ Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine br. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16.

¹⁰⁵ Ibidem

¹⁰⁶ Ibidem

¹⁰⁷ Ibidem

PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi 13% na isporuke sljedećih dobara i usluga:¹⁰⁸

- a) usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona u hotelima ili objektima slične namjene, uključujući smještaj za vrijeme odmora, iznajmljivanje prostora u kampovima za odmor ili u mjestima određenima za kampiranje te smještaj u plovnim objektima nautičkog turizma,
- b) novine i časopise novinskog nakladnika koji ima statut medija te novine i časopise nakladnika za koje ne postoji obveza donošenja statuta medija prema posebnom propisu, osim onih iz stavka 2. točke g) ovoga članka, otisnute na papiru koji izlaze periodično te osim onih koji u cijelosti ili većim dijelom sadrže oglase ili služe oglašavanju,
- c) jestiva ulja i masti, biljnog i životinjskog podrijetla
- d) dječje sjedalice za automobile te dječju hranu i prerađenu hranu na bazi žitarica za dojenčad i malu djecu,
- e) isporuku vode, osim vode koja se stavlja na tržište u bocama ili u drugoj ambalaži, u smislu javne vodoopskrbe i javne odvodnje prema posebnom propisu,
- f) ulaznice za koncerte,
- g) isporuku električne energije do drugog isporučitelja ili krajnjeg korisnika, uključujući naknade vezane uz tu isporuku,
- h) javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i odvojenog sakupljanja otpada prema posebnom propisu,
- i) urne i ljesove
- j) sadnice i sjemenje
- k) gnojiva i pesticide te druge agrokemijske proizvode,
- l) hranu za životinje, osim hrane za kućne ljubimce.

U nastavku je prikaza ulazni račun za nabavu robe od dobavljača Velpro d.o.o. kojeg je zaprimio Mini market voće i povrće.

¹⁰⁸ Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine br. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16.

Prilog 1. Račun dobavljača Velpro d.o.o.

SKL. 20240 (424)

VELPRO-CENTAR d.o.o.

za trgovinu i usluge
10000, Zagreb, M.Čavića 1
IBAN : HR1924810001111005949
OIB: 46660800468
ZAGREB, 31.10.2016 12:40

1462

R1

Broj računa: 57978/0424/1

Kupac 0054112
JAUMI AJRULAI vl. VOĆE, POVRĆE
I MINI MARKET
KARLOVAČKA 9
47220, VOJNIČ
OIB 29845216564

Dostavno mjesto: 0000
JAUMI AJRULAI vl. VOĆE, POVRĆE
KARLOVAČKA 9
47220 VOJNIČ

Prema ugovoru br:
Narudžba: 620240056650
Najava povrata:
Transfer: 3049799945
Broj otpremnice: 620240057949
Datum otpreme: 31.10.2016
Br izvoznog zaključka:
Datum dospjeća: 15.11.2016
Valuta: HRK

LIKVIDIRANO

JAUMI AJRULAI

Datum: 5.11.16

Polpis: [Signature]

1354 / K1097

Stranica 1

RBR	ARTIKL	NAK	OPIS	CIJ-RAB	JM	KOLIČINA	CIJENA	IZNOS	%RABAT	%PDV
1	3850108030174		JOG ČVRSTI 3,2% MM 900g VINDIJA	7,36	KO	6,000	7,90	47,40	512	25
2	3850334114862		JAJA SVJEŽA RIAL M 10/1 GALA	7,78	KO	18,000	8,36	150,48	512	25
3	3871832009366		LISTOVI ZA PITE I SAVIJAJE 450g JAMI	5,64	KO	24,000	6,06	145,44	512	25
4	3850334570932		VRHNJE RIAL KISELO 12%MM 800 G	10,13	KO	6,000	10,88	65,28	512	25
5	3850334353368		SIR SVJEŽI RIAL POSNI 500g BELJE	8,08	KO	6,000	8,68	52,08	512	25
	3850334338662	P	PIVO RIAL 2 L PET	8,09	KO	60,000	8,69	521,40	512	25
	4008400290126		MLIJEČNI DESERT KINDER PINGUI 30g D	2,76	KO	30,000	2,96	88,80	512	25
8	3858886468950		GULAŠ GOVEDI PIKANT 300g PODRAVKA	12,01	KO	15,000	12,90	193,50	512	25
9	3850104020018		GULAŠ GOVEDI 200g PODRAVKA	7,74	KO	45,000	8,31	373,95	512	25
10	3858881731912		OVITAK UMJ FAS BAK 45/50 VEZ DERMA	2,56	KO	100,000	2,75	275,00	512	25
11	3858881731974		OVITAK UMJ FAS BAK 50/50 VEZ DERMA	2,62	KO	200,000	2,81	562,00	512	25
12	3858881081383		ČAJ ŠIPAK FILT 20/1 60g FRANCK	4,54	KO	16,000	4,88	78,08	512	25
13	3858881081420		ČAJ KAMILICA FILT 20/1 20g FRANCK	4,54	KO	16,000	4,88	78,08	512	25
14	3850104020087		GULAŠ GOVEDI 400g PODRAVKA	14,27	KO	30,000	15,33	459,90	512	25
15	3858882210898		KEČAP LJUTI 500g ZVIJEZDA	7,27	KO	8,000	7,81	62,48	512	25
16	3838975567009		PASTETA KOKOŠJA ARGETA 95g	5,88	KO	12,000	6,32	75,84	512	25
17	3858881085589		KAVA JUBILARNA MLJEV 175g VR FRANCK	11,78	KO	12,000	12,65	151,80	512	25
18	5201360543205		CROISSANT 7 DAY KAKAO 185g CHIPITA	9,60	KO	8,000	10,31	82,48	512	25
19	3858882210249		MAJONEZA 90g VREĆ PVC ZVIJEZDA	3,56	KO	25,000	3,82	95,50	512	25
20	1717		SUNKA RIAL U OVITKU VRBOVEC	29,45	KG	1,570	31,64	49,67	512	25
21	3858890206708		ŠUNKARICA GAVRILLOVIĆ	43,48	KG	2,600	46,70	121,42	512	25
22	3850105151483		ARF STAKLO CITRUS 750ML	9,51	KO	6,000	10,21	61,26	512	25
23	90005602		DET PUR TOTAL APPLE 450ML	3,22	KO	30,000	3,46	103,80	512	25
24	90005596		DET PUR TOTAL LEMON 450ML	3,22	KO	10,000	3,46	34,60	512	25
25	9000100982085		DET PUR LAVANDER 450ML	3,22	KO	20,000	3,46	69,20	512	25
26	3850334343390		ČIPS RIAL SLANI 150g	3,53	KO	12,000	3,79	45,48	512	25
27	3850131004043	P	PIVO LOWENBRAU 2,0L PET	12,84	KO	24,000	13,79	330,96	512	25
28	3850354002024		VRHNJE KISELO 12% 200g DUKAT	3,23	KO	20,000	3,47	69,40	512	25
	3850334343420		ČIPS RIAL PAPIKA 150g	3,53	KO	24,000	3,79	90,96	512	25
30	2108654		PRSA PILEĆA U OVITKU SLIM&FIT PERUT	28,48	KG	1,253	30,58	38,32	512	25

Ukupna vrijednost robe	4.574,56	✓	
Rabat	-315,65	✓	
Netto vrijednost robe	4.258,91		
Ukupan iznos	4.258,91	✓	
Osnovica PDV:	25%	4.258,91	
Iznos PDV:	25%	1.064,75	✓
Povratna naknada		42,00	✓
Ukupno za platiti		5.365,66	

Način plaćanja Transakcijski račun, 15 dana

Poziv na broj pri plaćanju virmanom: HR09 579780424016-541121. IBAN : HR1924810001111005949 Kreditna banka Zagreb

Povratna naknada ne podliježe oporezivanju sukladno čl. 33 st. 3 Zakona o PDV-u.

Napomena: Račun je punovaljan bez pečata i potpisa jer je tiskan na elektroničkom računalu.

Fakturirao:
dubravko.forjan

Direktor:
Ante Trutin, p.p.

Robu preuzeo:

Informacije se primaju u roku od 48h. U slučaju prekoračenja roka plaćanja zaračunavamo važeće zatezne kamate. VELPRO-CENTAR d.o.o., Zagreb, M. Čavića 1, upisan je u registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem MBS: 060334075. Temeljni kapital Društva iznosi: 221.013.900,00 kuna, uplaćeno u cijelosti. IBAN: HR1924810001111005949, Kreditna banka Zagreb d.d., Zagreb, Ulica grada Vukovara 74. Uprava: direktor Dražen Kocijan

Izvor: Interna dokumentacija Mini marketa voće i povrće

Račun sadrži sve propisane elemente te dokazuje da ga je izdao poduzetnik obveznik obračuna i plaćanja PDV-a. Na računu su u gornjem desnom uglu vidljivi podaci o dobavljaču Velpro d.o.o., odnosno prodavatelju robe i to:

- Naziv poslovnog subjekta
- Adresa
- IBAN broj
- OIB
- Mjesto, datum i vrijeme izdavanja, mjesto, datum, sat i minuta
- Broj računa iz 3 dijela: broj računa – oznaka poslovnog prostora – oznaka naplatnog uređaja
- Broj narudžbe
- Broj transfera
- Broj otpremnice
- Datum otpreme
- Datum dospijeca (datum do kojeg je potrebno platiti račun)
- Valuta plaćanja

S lijeve strane računa nalaze se podaci o kupcu robe (Mini marketu voće i povrće):

- Ime i prezime vlasnika obrta
- Naziv obrta i adresa
- OIB
- Mjesto isporuke
- Datum primitka narudžbe
- Žig i potpis

Na računu su navedeni redni brojevi artikla, bar kod, opis tj. naziv robe, cijena rabata, jedinična mjera izražena po komadu, kilogramu, količina robe, cijena, iznos, postotak rabata i PDV. Neki od naručenih artikala su:

- čips Rial slani 150g, cijena rabata iznosi 3,53 kn po komadu, naručeno ih je 12 komada po cijeni od 3,79 kn što iznosi 45,48 kn, rabat je 5/2, a PDV 25%.
- vrhnje kiselo 12% 200g Dukat, cijena rabata iznosi 3,23 kn po komadu, naručeno ih je 20 komada po cijeni od 3,47 kn što iznosi 69,40 kn, rabat je 5/2, a PDV 25%.
- pivo Rial 2l PET, cijena rabata iznosi 8,09 kn po komadu, naručeno ih je 60 komada po cijeni od 8,69 kn što iznosi 521,40 kn, rabat je 5/2, a PDV 25%.

Ispod stavki naručene robe nalazi se ukupna vrijednost robe od koje se oduzme rabat te se dobije neto vrijednost robe što je ujedno i ukupan iznos. Računa se osnovica PDV-a od 25% te se dobije iznos PDV-a. Uključena je i povratna naknada. Na kraju piše koliko ima ukupno za platiti.

Na kraju narudžbe naveden je transakcijski račun na koji je potrebno uplatiti iznos nabavljene robe te rok plaćanja.

U nastavku je prikazan još jedan primjer ulaznog računa za nabavu robe od dobavljača Roto dinamic d.o.o.

Na računu su navedeni osnovni podatci o dobavljaču i kupcu. Dobavljač je Roto dinamic d.o.o., a kupac Mini market voće i povrće. Na gornjoj desnoj strani nalaze se podatci dobavljača:

- Broj računa otpremnice,
- Datum i vrijeme izdavanja računa
- valutu
- Mjesto izdavanja
- OIB kupca
- Kupac
- Organizacijska jedinica
- Datum isporuke
- Ime i prezime komercijaliste

S lijeve strane nalaze se podaci o kupcu:

- Ime i prezime vlasnika obrta
- Naziv obrta i adresa
- Mjesto isporuke
- Datum primitka narudžbe
- Žig i potpis

Na računu su vidljivi redni brojevi artikla, šifra, bar kod, naziv robe, količina robe, cijena artikla, postotak rabata i poreza, iznos bez poreza, iznos poreza te na kraju iznos naručene robe.

Prilog 2. Račun dobavljača Roto dinamic d.o.o.

R-1

VOĆE I POVRĆE I MINI MARKET, Jaumi Ajrulai
 KARLOVAČKA 9
 47220 VOJNIĆ

RAČUN-OTP D06 11801-06-56054
 Datum: 31.10.2016. 08:26:32
 Valuta: 30.11.2016.
 Mjesto: KARLOVAC
 OIB kupca: 29845216564
 Kupac: 11900
 Org.jed.: D06
 Datum ispor.: 31.10.2016
 Komercijalist: 1229 ANITA ČIČAK

1355 / 11098

LIKVIDIRANO

JAUMI AJRULAI

Datum: 31/10/16 Potpis: [Signature]

adište: D06 ,Otpremnice: O60011813

anjeni kupci, 01.11.2016. ne radimo. Naša maloprodajna mreža radi prema nedjeljnom rasporedu.
 še sugestije, pohvale ili prigovore na naš rad možete prijaviti na tel: 01/3903-400 ili poslati na mail prigovori@rotodinamic.hr

Šifra	Barkod	Naziv	Količina	Jmj	Cijena	Rabat %	Porez %	Iznos bez poreza	Iznos poreza	Iznos
1 0413	3850112141194	BRAND PRIMA BADEL 1,0 (6)*	3	KOM	54,74	19,00	25,00	133,02	33,26	166,28
2 03049	3858884601410	JANA BOROVNICA-BRUSNICA PET 1,5 (6)*	6	KOM	5,99	6,00	25,00	33,78	8,45	42,23
3 06648	3858884601731	JANA L.ČAJ ŠUM.VOĆE-BRUSNICA Š.Č.PET 0,5 (6)*	12	KOM	4,15	6,00	25,00	46,81	11,70	58,51
4 06501	3858884601052	JANA L.ČAJ BRESKVA Š.Č. PET 0,5 (6)*	12	KOM	4,15	20,00	25,00	39,84	9,96	49,80
5 0377	3858884600062	JANA PET 0,5 (6)*	12	KOM	3,24	6,00	25,00	36,55	9,14	45,69
5 0372	3858884600130	JANA Š.Č. PET 0,5 (6)*	12	KOM	3,24	6,00	25,00	36,55	9,14	45,69
7 0342	3838600024945	DONAT MG PET 1,0 (6)*	6	KOM	7,99	5,00	25,00	45,54	11,39	56,93
8 03179	3858890871975	JANA VITAMIN IMMUNO LIMUN PET 0,5 (6)*	6	KOM	4,99	6,00	25,00	28,14	7,04	35,18
9 0546	5449000004840	FANTA PET 2,0 (6)*	18	KOM	8,74	12,00	25,00	138,44	34,61	173,05
0 0301	3859888152014	JAMNICA POV.A. 1,0 (12)	84	KOM	2,95	6,00	25,00	232,93	58,23	291,16
1 01490	3850103002213	KARLOVAČKO RADLER LIMUN POV.A. 0,5 (20)	10	KOM	5,79	10,00	25,00	52,11	13,03	65,14
2 01961	3850103003562	KARLOVAČKO RETRO NEPASTERIZIRANO POV.A. 0,5 (20)	10	KOM	5,69	10,00	25,00	51,21	12,80	64,01
3 01810	3850103001957	KARLOVAČKO PET 1,854 (6)*	6	KOM	15,49	12,00	25,00	81,79	20,45	102,24
4 01179	3850103001148	KARLOVAČKO PET 1,0 (6)*	6	KOM	10,09	15,00	25,00	51,46	12,87	64,33
5 01672	3830001713558	KARL PIVO 4% ALC LIM 0,5 (24)*	48	KOM	3,55	5,00	25,00	170,40	42,60	213,00
6 04538	3850112142283	VODKA VIGOR BADEL 0,10 (15)	15	KOM	7,39	19,00	25,00	89,79	22,45	112,24
7 041178	3850112122230	RAKIJA TRAVARICA BADEL 0,10 (15)	15	KOM	7,39	19,00	25,00	89,79	22,45	112,24
0 11297	3850131004043	LOWENBRAU Q-PACK PET 2,0 (6)*	30	KOM	13,19	15,00	25,00	336,35	84,09	420,44
0 01363	3850131001608	OŽUJSKO Q-PACK PET 2,0 (6)*	6	KOM	15,39	10,00	25,00	83,11	20,78	103,89
0 01161	3850131400807	OŽUJSKO Q-PACK PET 1,0 (6)*	6	KOM	10,19	10,00	25,00	55,03	13,76	68,79
1 01185	3850131400809	OŽUJSKO LIM.0,5 (24)*	12	KOM	6,74	10,00	25,00	72,79	18,20	90,99
2 05300	5449000131836	COCA COLA ZERO PET 0,5(12)*	6	KOM	4,09	20,00	25,00	19,63	4,91	24,54
3 X1		POVRATNA NAKNADA	207	KOM	0,50		0,00	103,50	0,00	103,50

REKAPITULACIJA POREZA				Ukupno rabat: 250,45	Ukupno bez poreza:	2.028,56
Porez	Stopa %	Osnovica	Iznos		Ukupno porez:	481,27
X1	0,00	103,50	0,00		Ukupno iznos:	2.509,83
P25	25,00	1.925,06	481,27		Ukupno iznos (kn):	2.509,83
	Ukupno:	2.028,56	481,27			

1 Prolazna stavka prema čl.33.st.3 Zakona o PDV-u.

čin plaćanja

Transakcijski račun

POMENA: Artikli označeni sa * u sebi ne sadrže uračunatu povratnu naknadu (0,5 kn po jedinici proizvoda), već je ona izražena kao zasebna stavka na računu. Na istu ne odobrava rabat hiti se obračunava PDV.

UTE ZA PLAĆANJE: Prilikom plaćanja molimo Vas da upišete broj računa i šifru kupca te uplatu izvršite na IBAN: HR23 2500009 1101002026 (HYPO/ADDIKO). Za pravodobno plaćanje obračunavamo zakonske zatezne kamate. Roba je vlasništvo Roto dinamica dok se ista ne plati.

ROBU ISPORUČIO:

ROBU PREUZEO (ŽIG I POTPIS):

Imena operatera: MARINA BEDENIKOVIĆ

ROTO DINAMIC d.o.o.; Samoborska cesta 102, 10 090 Zagreb; OIB: 24723122482; IBAN: HR53 2503 0071 1000 94104 (Sberbank); INFO: 01/3903-440
 FAX: 01/3903-459; info@rotodinamic.hr. Prigovori: 01/3903-400, prigovori@rotodinamic.hr. Društvo je upisano u Registar Trgovačkog suda u Zagrebu. MBS: 080218683.
 Poslovni broj: 11 200 100 000 u cilju javnosti uplaćen. član uprave Marijo Primorac.

Izvor: Interna dokumentacija Mini marketa voće i povrće

Neki od naručenih artikala su:

- Brand prima badel 1,0, kojih je naručeno 3 komada po cijeni od 54,74 kn. Rabat je 19%, porez 25%, iznos bez poreza iznosi 133,02 kn, a sam iznos poreza 33,26 kn te ukupan iznos 166,28 kn.
- Fanta pet 2,0, naručeno 16 kom cijena rabata iznosi 3,23 kn po komadu, naručeno ih je 20 komada po cijeni od 3,47 kn što iznosi 69,40 kn, rabat je 5/2, a PDV 25%.
- pivo Rial 2l PET, cijena rabata iznosi 8,09 kn po komadu, naručeno ih je 60 komada po cijeni od 8,69 kn što iznosi 521,40 kn, rabat je 5/2, a PDV 25%.

Na kraju je iskazan ukupan rabat, iznos bez poreza, iznos s porezom te ukupan iznos svih stavki naručene robe. Naveden je također način plaćanja, transakcijski račun za plaćanje, a ispod toga se nalazi napomena te upute za plaćanje na koji račun treba izvršiti uplatu. Na dnu računa je oznaka operatera, ime i prezime isporučitelja robe te tko je preuzeo robu (žig i potpis).

4.2. Kalkulacija maloprodajne cijene

U sljedećem prilogu predložena je kalkulacija maloprodajne cijene trgovačke robe dobavljača Roto dinamic d.o.o. i u prilogu maloprodajne cijene dobavljača "Velpro" vidljivo je na samom vrhu broj kalkulacije, zatim ime vlasnika trgovačke robe, OIB, broj otpremnice, datum izrade kalkulacije, od kojeg datuma je otpremnica, broj dobavljača i naziv dobavljača trgovačke robe.

Ispod toga su navedene stavke:

- ukupna ulazna vrijednost, izražena u kunama
- iznos rabata
- nabavna vrijednost
- iznos pretporeza- za odbiti 25%
- iznos povratne naknade
- za platiti
- iznos marže
- iznos vrijednosti bez PDV-a (velep. vrij.)
- iznos PDV-a
- iznos maloprodajne vrijednosti
- iznos povratne naknade
- maloprodajna vrijednost – povratna naknada

Dalje u prilogu vidljiv je redni broj, šifra artikla ili bar kod, naziv robe. Jedinična mjera izražena u komadima, količina artikla, cijena, nabavna vrijednost, postotak rabata, iznos rabata, povratna naknada, zavisni troškovi, fakturna vrijednost.

Ispod tih stavki je izračun marže gdje su vidljive stavke rednog broja artikla, postotak marže, iznos marže, ukupna veleprodaja, veleprodajna cijena, postotak PDV-a i iznos PDV-a, maloprodaja ukupno, maloprodajna cijena, povratna naknada te maloprodajna cijena sa povratnom naknadom.

Prilog 3. Kalkulacija maloprodajne cijene trgovačke robe dobavljača Roto dinamic d.o.o.

ALKULACIJA broj: 1098/2016

List: 1

nasnik: vl.baum: A/rulat: OIB 29545116964
 premnica br: 11891
 datum obrađivanja: 31.10.2016 Otpremnica od: 31.10.2016
 dobavljač: 140 ROTO DINAMIC D.O.O.

kupna ulazna vrijednost (kn):	2,175.50
iznos rabata:	250.45
stvarna vrijednost:	1,925.05
iznos pretporuka-na odbiti 25%	481.26
iznos povratne naknade:	103.50
za platiti:	2,509.83
iznos marže:	453.71
iznos vrijednosti bez PDV-a (velep.vrij):	2,378.74
iznos PDV-a :	594.70
iznos maloprodajne vrijednosti:	2,973.44
iznos povratne naknade:	103.50
maloprodajna vrijednost + povratna naknada:	3,076.94

TB	PDV iznos	PVSP
100	594.70	2,973.44
	594.70	

Trgovina VOĆE POVRCE 2 - Ulaz (Kalkulacije) maloprodajna

Šifra Naziv robe	JED	Količina	Cijena Nab	vrij	RAB%	R iznos	Povr.n.	Zav_tr	Fak
3850112141194 BADEL BRANDY 1L KONJAK	KOM	3.000	54.74	164.22	19.00	31.20	0.50	0.00	1
3858884601410 JANA BOROV.BRUSNICE 1.5	KOM	6.000	5.99	35.94	6.00	2.16	0.50	0.00	
3858884601731 JUICY LED ČAJ ŠUM.VOĆE-BRU.0.50	KOM	12.000	4.15	49.80	6.00	2.99	0.50	0.00	
3858884601052 JUICY LED ČAJ BRESKVA 0.50L	KOM	12.000	4.15	49.80	20.00	9.96	0.50	0.00	
3858884600062 JANA 0,5L SA OBIČNIM ČEPOM	KOM	12.000	3.24	38.88	6.00	2.33	0.50	0.00	
3858884600130 JANA 0,5L SA DUDOM ČEPOM	KOM	12.000	3.24	38.88	6.00	2.33	0.50	0.00	
3838600024945 DONAT MG	KOM	6.000	7.99	47.94	5.00	2.40	0.50	0.00	
3858890871975 JANA VIT LIMUN 0.5 PET	KOM	6.000	4.99	29.94	6.00	1.80	0.50	0.00	
3449000004840 FANTA ORANGE 2L	KOM	18.000	8.74	157.32	12.00	18.88	0.50	0.00	1
3859888152014 MINERALNA VODA JAMNICA	KOM	84.000	2.95	247.80	6.00	14.87	0.00	0.00	2
3850103002218 KARLOVAČKO RADLER 0.50L	KOM	10.000	5.79	57.90	10.00	5.79	0.00	0.00	
3850103003662 KARL.RETRO NEPASTERIZIRANO	KOM	10.000	5.69	56.90	10.00	5.69	0.00	0.00	
385010300195P KARLOVAČKO PET. 1854L	KOM	6.000	15.49	92.94	12.00	11.15	0.50	0.00	
3850103001148 KARLOVAČKO PIV.1L	KOM	6.000	10.09	60.54	15.00	9.08	0.50	0.00	
3830001713558 PIVO KARL 0.5L 4% LIM	KOM	42.000	3.55	149.10	0.00	0.00	0.50	0.00	1
3850112142268 VIGOR CLASSIC VOTKA 37.5% 0.10	KOM	15.000	7.39	110.85	19.00	21.06	0.00	0.00	1
3850112122236 BADEL TRAVARICA 0.10L	KOM	15.000	7.39	110.85	19.00	21.06	0.00	0.00	1
3850131004043 LOWENBRAU Q-PACK 2.0L	KOM	30.000	13.19	395.70	15.00	59.36	0.50	0.00	3
3850131001608 OŽUJSKA 2L PVC	KOM	6.000	15.39	92.34	10.00	9.23	0.50	0.00	1
3850131400807 OŽUJSKO PVC 1L	KOM	6.000	10.19	61.14	10.00	6.11	0.50	0.00	1
3850131400609 LIMENKA OŽUJSKO PIVO 0,50L	KOM	12.000	6.74	80.88	10.00	8.09	0.50	0.00	1
449900131836 COCACOLA ZERO 0.5L	KOM	6.000	4.09	24.54	20.00	4.91	0.50	0.00	1

Marža%	M iznos	Vp ukupno	Vp cijena	TB	PDV%	PDV iznos	Mp ukupno	Mp cijena	Pov_naknada	Mpc sa_povratnom
34.24	45.54	178.56	59.52	0.00	25.00	44.64	223.20	74.40	0.50	74.90
34.98	11.82	45.60	7.60	0.00	25.00	11.40	57.00	9.50	0.50	10.00
23.05	10.79	57.60	4.80	0.00	25.00	14.40	72.00	6.00	0.50	6.50
44.58	17.76	57.60	4.80	0.00	25.00	14.40	72.00	6.00	0.50	6.50
15.58	5.69	42.24	3.52	0.00	25.00	10.56	53.80	4.40	0.50	4.90
17.94	6.56	43.10	3.59	0.00	25.00	10.78	53.88	4.49	0.50	4.99
26.47	12.06	57.60	9.60	0.00	25.00	14.40	72.00	6.00	0.50	6.50

31	29.01	110.80	7.92	0.00	25.00	29.70	148.50	9.90		
16	81.26	417.60	13.92	0.00	25.00	104.40	522.00	17.40		
60	19.61	102.72	17.12	0.00	25.00	25.68	128.40	21.40	0.50	17.90
59	2.53	57.55	9.59	0.00	25.00	14.39	71.94	11.99	0.50	21.90
16	18.31	21.10	7.59	0.00	25.00	22.78	113.65	3.49	0.50	12.49
70	9.17	26.50	4.80	0.00	25.00	7.20	36.00	6.00	0.50	6.50

Izvor: Interna dokumentacija Mini marketa voće i povrće

Prilog 4. Kalkulacija maloprodajne cijene dobavljača Velpro d.o.o.

SIJA broj: 1105/2016

List: 1

Mat. broj: 01B 29845216564
 or. 93046
 Datum kalkulacije: 31.10.2016 Otpremnica od: 31.10.2016
 ad: 279 VELPRO CENTAR 500

Ukupna ulazna vrijednost (inc):	4,068.65
Nabavna vrijednost:	4,068.65
Iznos pretporeza-za odbiti 25%	1,017.16
Iznos povratne naknade:	192.00
Da platiti:	5,277.81
Iznos marže:	1,276.63
Iznos vrijednosti bez PDV-a (velep.vrij):	5,345.28
Iznos PDV-a :	1,336.32
Iznos maloprodajne vrijednosti:	6,681.60
Iznos povratne naknade:	192.00
Maloprodajna vrijednost - povratna naknada:	6,873.60

TB	PDV iznos	PVSP
1.00	1,336.32	6,681.60
	1,336.32	

Trgovina VOĆE POVRĆE 2 - Ulaz (Kalkulacije) maloprodaja

BR	Šifra Naziv robe	JED	Količina	Cijena Nab	vrij	RAB%	R_iznos	Povr.n.	Zav tr	Fakt vr.	
1	5860131004043 LOWENBRAU Q-PACK 2.0L	KOM	384.000	10.60	4068.65	0.00	0.00	0.50	0.00	4068.65	
BR	Marža%	M iznos	Vp ukupno	Vp cijena	TB	PDV%	PDV iznos	Mp ukupno	Mp cijena	Pov_naknada	Mpc sa povratnom
1	31.38	1276.63	5345.28	13.92	0.00	25.00	1336.32	6681.60	17.40	0.50	17.90

Izvor: Interna dokumentacija Mini marketa voće i povrće

4.3. Prodaja robe

Prilikom prodaje robe u prodavaonici, trgovac je obavezan kupcu ispostaviti račun za gotovinski promet u obliku vrpce ili potvrđnice iz naplatnog uređaja, neovisno o tome na koji je način ovaj račun plaćen.¹⁰⁹ Na svakom prodajnom mjestu obvezno je vidno istaknuti obavijest o ispostavljanju i uzimanju računa.¹¹⁰

Zakon o PDV-u ne uređuje posebno elemente računa za gotovinski promet. Stoga se na ove račune primjenjuju odredbe Općeg poreznog zakona¹¹¹. Podatci koje račun za gotovinski

¹⁰⁹ Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Narodne novine br. 133/12, 115/16.

¹¹⁰ Belak, V. et al., op. cit., str. 906.

¹¹¹ Opći porezni zakon, Narodne novine br. 115/16.

promet mora najmanje sadržavati propisani su čl. 54. a) OPZ-a i čl. 9.st. 1. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom¹¹². Ukupna svota naknade i PDV-a treba biti razvrstana po poreznim stopama od 25%, 13% i 5%. Računi plaćeni u novčanicama i kovanicama, čekovima i kreditnim karticama fiskaliziraju se i obvezno sadrže JIR i ZKI kao sastavne elemente računa.¹¹³ Račun se izdaje u dva primjerka od kojih se jedan uručuje kupcu a drugi primjerak ostaje prodavatelju. U nastavku je prikazan fiskalni račun maloprodaje koji se temelji Zakonom o fiskalizaciji u prometu gotovinom¹¹⁴. Fiskalizacija u prometu gotovinom je skup mjera koju provode obveznici fiskalizacije, kako bi se omogućio efikasan nadzor ostvarenog prometa u gotovini.¹¹⁵

U prilogu na samom vrhu fiskalnog računa vidi se naziv i adresa obrta, ime i prezime vlasnika te osobni identifikacijski broj (OIB) obrta. Zatim se na računu nalaze stavke naziv artikla, količina, porez, cijena i ukupno, iznos računa razvrstan po poreznoj stopi (zbrojni iznos naknade i poreza, iznos oslobođenja), način plaćanja (novčanice, kartice i ostalo), u ovom slučaju račun je plaćen gotovinom¹¹⁶, broj računa, vrijeme izdavanja računa (sat i vrijeme), nadnevak, oznaku operatera (osobe), ZKI¹¹⁷ – zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije, JIR¹¹⁸ – jedinstveni indikator računa.

Broj računa, koji je prema odredbama posebnih propisa sastavni dio računa, obveznici fiskalizacije iz članka 3. ovoga Zakona, kod provedbe postupka fiskalizacije iskazuju u polju broj računa u tri dijela:¹¹⁹

1. numerički broj računa,
2. oznaka poslovnog prostora i
3. broj naplatnog uređaja.

Obveznik fiskalizacije radi provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa prema članku 15. ovoga Zakona dužan je izdavati račune putem elektroničkih naplatnih uređaja.¹²⁰

¹¹² Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Narodne novine br. 133/12, 115/16.

¹¹³ Belak, V. et al., op. cit., str. 906.

¹¹⁴ Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Narodne novine br. 133/12, 115/16.

¹¹⁵ Ibidem

¹¹⁶ Ibidem

¹¹⁷ Prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine br. 133/12, 115/16.) zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije je alfanumerički zapis kojim se potvrđuje veza između obveznika fiskalizacije i izdanog računa.

¹¹⁸ Prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine br. 133/12, 115/16.) jedinstveni indikator računa je alfanumerički zapis koji se programski generira iz određenog seta podataka.

¹¹⁹ Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Narodne novine br. 133/12, 115/16.

¹²⁰ Ibidem

Prilog 5. Maloprodajni fiskalni račun

Trgovina VOĆE POVRĆE

I MINI MARKET, KARLOVAČKA 9, VOJNIC
vl. Jaumi Ajrulai OIB 29845216564

Naziv art.	Kol	Por%	Cijena	Ukupno
ARO TRAJNO MLIJEK	1.000	5	4.99	4.99
OŽUJSKA 2L PVC	1.000	25	21.90	21.90
VRECICA	1.000	25	0.20	0.20

TOTAL (kn) 27.09

Povratna naknada: 0.50 kn

Osnovica: 25%: 17.28 PDV: 4.32
Osnovica: 5%: 4.75 PDV: 0.24

Racun br. 98072/P1/1 Gotovina
08.10.2017 10:55:47 Operater:a JAUMI

ZKI:772ed19a625fec806e3feeceec0d864c2

JIR:64c365c8-ebba-461b-b9ff-f9206075dc44

HVALA LIJEPA

Izvor: Interna dokumentacija Mini marketa voće i povrće

4.4. Popis i popisne razlike trgovačke robe

Prema odredbama Zakona o računovodstvu¹²¹ popis robe (inventuru¹²²) trgovac mora sastaviti na kraju svake poslovne godine. Riječ je o redovitom popisu. Popis se može obavljati i tijekom godine (izvanredni popis) – posebice kod promjena cijena ili izvanrednih događaja poput provalnih krađa, elementarnih nepogoda itd. Svrha popisa je usporediti stvarno stanje zaliha sa

¹²¹ Zakon o računovodstvu, Narodne novine br. 78/15, 134/15, 120/16.

¹²² Popis imovine i obveza (inventura) predstavlja instrument usklađivanja knjigovodstveno iskazanih stanja imovine i obveza sa stvarnim stanjem utvrđenim inventurom, odnosno fizičkim popisom.

stanjem u poslovnim knjigama. Pritom se mogu pojaviti popisne (inventurne) razlike u obliku manjkova i viškova trgovačke robe.¹²³

Inventurni višak se iskazuje kad je stvarno stanje, utvrđeno popisom, veće od stanja koje iskazuju poslovne knjige, dok se manjak iskazuje kad je stanje po knjigama veće od stvarnog stanja utvrđenog popisom.¹²⁴

Kod trgovine na veliko i malo Hrvatska gospodarska komora normirala je gubitke na proizvodima u trgovini, pa stoga kod utvrđivanja inventurnih manjkova treba primijeniti odredbe iz Odluke o dopuštenom manjku s naslova kala, rastepa, kvara i loma na proizvodima u trgovini (Nar. nov., br. 129/07.).¹²⁵

Kad se utvrde razlike po popisu mogu nastati zbog:¹²⁶

- normiranih gubitaka: kalo, rastep, lom i kvar,
- pogrešnog knjiženja u knjigovodstvu,
- nesavjesnog rukovanja imovinom,
- prekomjernih gubitaka,
- elementarnih nepogoda.

Manjak dobara zbog proteka roka trajanja ne može biti porezno priznat ako je porezni obveznik ta dobra nabavio tri mjeseca prije isteka otpisnog roka.¹²⁷ Manjak ove robe oporeziv je PDV-om i ujedno je porezno nepriznati trošak s motrišta poreza na dobitak.¹²⁸

Zakon o računovodstvu propisuje da svaki obveznik primjene ovoga Zakona (pravne i fizičke osobe) mora popisati imovinu i obveze na početku poslovanja, a minimalno jednom godišnje mora uskladiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem.¹²⁹

¹²³ Belak, V. et al., op. cit., str. 916.

¹²⁴ Habek, M. et al., op. cit., str. 46.

¹²⁵ Belak, V. et al., op. cit., str. 917.

¹²⁶ Ibidem, str. 46.

¹²⁷ Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine br. 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14 i 130/15., 01/17. Iznimno navedeno se ne primjenjuje na dobra čiji je rok trajanja manji od tri mjeseca kao i na dobra donirana sukladno stavku 6. ovoga članka.

¹²⁸ Belak, V. et al., op. cit., str. 918.

¹²⁹ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 109.

Popis provodi popisno povjerenstvo čiji je zadatak utvrditi stvarno stanje robe na zalihi. Podatke o vrsti robe i njezinoj stvarnoj količini (kom., kg., lit) članovi popisnog povjerenstva upisuju u "popisnu (inventurnu) listu" u kojoj se nalaze i usporedni podatci o stanju robe u robnom knjigovodstvu te jedinična cijena robe. Usporedbom stvarnog stanja sa stanjem u robnom knjigovodstvu utvrđuju se inventurne razlike i to posebno za svaku vrstu robe – količinski i vrijednosno.¹³⁰

Redoviti godišnji popis provodi se krajem poslovne godine. Obveznik koji provodi popis imovine i obveza tijekom poslovne godine (kontinuirani popis) dužan je na kraju poslovne godine uskladiti knjigovodstveno stanje sa stvarnim stanjem imovine i obveza utvrđenim popisom. Popis se obavlja i u slučaju promjene cijena proizvoda i robe, statusnih promjena te otvaranja postupka likvidacije i stečaja. Način popisa nije posebno propisan te se obveznici, sukladno svojim internim aktima, moraju sami organizirati.¹³¹

Redovitim godišnjim fizičkim popisom ukupne imovine i obveza utvrđuje se stvarno stanje imovine i obveza na dan 31. prosinca. Međutim, to najčešće ne znači da taj dan predstavlja i dan samog fizičkog popisa. Dan popisa jest dan na koji se stvarno obavlja fizički popis imovine i obveza. U većini trgovačkih društava popis traje više dana ili tjedana. Zbog toga se planom popisa utvrđuje dan početka i dan završetka godišnjeg popisa, koji bi trebao biti što bliže 31. prosincu.¹³²

¹³⁰ Belak, V. et al., op. cit., str. 916.

¹³¹ Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D., op. cit., str. 109.

¹³² Ibidem, str. 114.

5. ZAKLJUČAK

Zalihe trgovačke robe jedna su od najvećih stavki u tekućoj imovini trgovine na malo. Zalihe se sastoje od robe koja se drži za prodaju kupcima. One su kratkotrajna, tekuća imovina jer može biti rasprodana unutar nekoliko tjedana ili mjeseci i jer se neprestano obrće i mijenja svoj oblik odjednom ili u nekoliko uzastopnih trošenja.

Svojom poslovnom politikom poduzetnik mora utvrditi vrednovanje zaliha, trošak i metode obračuna utroška zaliha. Zalihe se trebaju voditi po trošku nabave ili neto prodajnoj vrijednosti, ovisno o tome što je niže. Poduzetnik treba formirati zalihe trgovačke robe. Pri nabavi robe javljaju se troškovi te su s njom povezane i kalkulacije, kalkulacija nabavne cijene (troškova kupnje) i kalkulacija prodajne cijene (tržišne). Prije prodaje robe potrebno je izraditi kalkulaciju maloprodajne cijene. Kao tehnika mjerenja zaliha, metoda trgovine na malo temelji se na prodajnoj cijeni robe, tj. na prodajnoj vrijednosti robe. Troškovi nabavne vrijednosti prodane robe ne prate se za svaki artikl posebno nego se izračunavaju kao dio od prodajne vrijednosti robe primjenom postotnih udjela.

Poduzetnik iz praktičnog primjera, Mini market voće i povrće porezni je obveznik koji samostalno obavlja gospodarsku djelatnost te je obveznik plaćanja poreza na dobit. Obveznik je obračuna i plaćanja poreza na dodanu vrijednost te mora za isporučena dobra ili obavljene usluge ispostaviti račun koji sadrži elemente propisane Zakonom. Također je obveznik Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom.

Mini market voće i povrće u svojem poslovanju iskazuje zalihe trgovačke robe. Zalihe nabavlja od različitih dobavljača od kojih prima ulazne račune s obračunatim porezom na dodanu vrijednost koje kao takve evidentira na odgovarajuća konta. Prilikom obračuna nabave robe nema dodatnih zavisnih troškova. Za obračun maloprodajne cijene primjenjuje kalkulaciju nabavne cijene u koju zaračunava maloprodajnu maržu. Prilikom prodaje robe u maloprodaji izdaje fiskalizirane račune.

Temeljem istraživane tematike i povezivanja teorijskih i praktičnih saznanja utvrđeno je da poduzetnik iz praktičnog primjera zalihe trgovačke robe obuhvaća u skladu sa zakonskim određenjima i pravilima knjigovodstvene struke.

LITERATURA

Knjige:

1. Belak, V. et al., Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja, X. izmijenjena i dopunjena naklada, RRiF Plus, Zagreb, 2014.
2. Belak, V., Vudrić, N., Osnove suvremenog računovodstva, Belak excellens, 2012.
3. Habek, M. et al., Temelji računovodstva i analitička knjigovodstva, RRiF-plus, Zagreb, 2001.
4. Meigs, R. F., Meigs, W. B., Računovodstvo: Temelj poslovnog odlučivanja, 9. izdanje, Mate, Zagreb, 1999.
5. Vinković Kravaica, A., Ribarić Aidone, E., Krivačić, D.: Abeceda računovodstva u teoriji i praksi, Veleučilište u Rijeci i Veleučilište u Karlovcu, Rijeka / Karlovac, 2007.

Propisi:

6. Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine br. 86/15.
7. Opći porezni zakon, Narodne novine br. 115/16.
8. Pravilnik o minimalnim tehničkim uvjetima za prodaju robe izvan prostorija, Narodne novine br. 108/2014.
9. Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine br. 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14 i 130/15., 01/17.
10. Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Narodne novine br. 133/12, 115/16.
11. Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine br. 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16.
12. Zakon o računovodstvu, Narodne novine br. 78/15., 134/15. i 120/16.
13. Zakon o trgovačkim društvima, Narodne novine br. 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 125/11., 152/11., 111/12., 68/13., 110/15.
14. Zakon o trgovini, Narodne novine br. 87/08, 96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13, 30/14.

Ostali izvori:

15. Interna dokumentacija Mini marketa voće i povrće

POPIS SHEMA

Shema 1. Kalkulacija nabavne cijene	15
Shema 2. Kalkulacija prodajne cijene	16
Shema 3. Elementi kalkucije nabavne cijene	18
Shema 4. Primjer izračuna preračunate stope PDV-a	22
Shema 5. Izračun postotka marže uračunate u prodajnoj vrijednosti robe	23
Shema 6. Iznos marže za razduženje	23
Shema 7. Kalkulacija prodajne cijene s uračunatim PDV-om (zidana kalkucija)	24

POPIS PRIKAZA

Prikaz 1. Kalkulacija maloprodajne cijene	25
Prikaz 2. Knjiženje nabavljene robe	25

POPIS PRILOGA

Prilog 1. Račun dobavljača Velpro d.o.o.	29
Prilog 2. Račun dobavljača Roto dinamic d.o.o.	32
Prilog 3. Kalkulacija maloprodajne cijene trgovačke robe dobavljača Roto dinamic d.o.o. ...	35
Prilog 4. Kalkulacija maloprodajne cijene dobavljača Velpro d.o.o.	36
Prilog 5. Maloprodajni fiskalni račun	38